

U okolini Vrbnika nalazi se mnogo crkvica i kapela koje su, zahvaljujući zubu vremena i našem nemaru, danas potpuno devastirane i zapuštene

BAŠTINA NESTAJE U NEPOVRAT

Str. 10-11

Marija Dujmović-Pavan,
novoizabrana načelnica Vrbnika

BIRAČI SU
ODABRALI
INTELEK-
TUALNU I
PODUZET-
NIČKU
VLAST!

Str. 8-9

PET PRVOPRIČESNIKA ZA BOLJU SUTRAŠNJICU

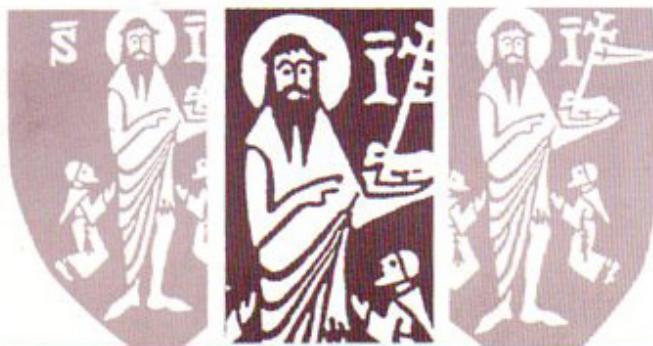
Str. 13

Stoljeće Poljoprivredne zadruge "Vrbnik"

SREDIŠTE
GOSPODARSKOG
I KULTURNOG ŽIVOTA

Str. 14-15

Ivan Dijanić
Paškuc, sopac

DED MI
JE DAL
KURAJA
ZA SOST!

Str. 18

IZMEĐU PROŠLOSTI I SADAŠNJOSTI ZA BUDUĆE DOGAĐAJE

Cijenjeni čitatelji,

Evo, već treću Ivanju za redom Vrbnički vidici su u vašim rukama. Bogu hvala! Želeći biti prepoznatljivi i nazočni u sadašnjem vremenu, pokušavamo napraviti list u kojemu se odražavaju naša vjera, nade i očekivanja, sumnje, uspjesi i porazi. Pokušavamo, na stranicama koje su pred vama, naći mjeru između prošlosti i sadašnjosti iz kojih crpimo snagu i nadahnuće za buduće, očekivane i, neočekivane, događaje. Tako smo, na središnjim stranicama, prošetali do naših drevnih, kamenih kapelica, čije ruševine zaklonjene bršljanom kao da su srasle u okoliš. Nadamo se da ćete se uputiti barem do onih dostupnijih i uživati u prekrasnom pejzažu. Vjerujemo da će vas privući i članak o Poljoprivrednoj zadruzi, a kako je Općinsko vijeće nakon provedenih izbora imenovalo

novo Poglavarstvo i načelniku, informiramo i o tome. Naravno, i ovaj put donosimo pjesničke priloge i bilježimo važnije događaje iz proteklog razdoblja, uz veliko zadovoljstvo da iz broja u broj proširujemo popis suradnika.

Posebno smo zahvalni našim privrednicima koji su se u velikom broju odazvali pozivu i svojim prilozima i čestitkama pomogli tiskanje ovoga broja.

Na ovoj dionici puta, koji je nama darovan i kojim kročimo svaki sa svojim brigama i veseljima, pitajući se tko smo, često zaboravljamo na najvažniju zapovijed, zapovijed međusobne ljubavi i posustajemo na putu. Sa željama da svi zajedno radošno proslavimo Dan naše Općine, utičemo se Svetom Ivanu i molimo ga da umijemo u našim bližnjima prepoznati Onoga u čije je ime poslan,

vaši urednici

Molimo čitatelje koji imaju stare fotografije svoje obitelji i prijatelja, te vrbničkih i krčkih motiva, ili bilo kakav pisani materijal koji bi mogao biti predstavljen javnosti, da nam ga pošalju na adresu Vrbničkog kulturnog društva "Frankopan", Vrbnik, Placa Vrbničkog statuta 4.

Unaprijed hvala!

IMPRESSUM

Vrbnički vidici,

Godina VII.

Br. 13, 24. lipnja 1997.

Cijena 10 kuna

Glavni urednik	MARIJA KRALJIĆ
Odgovorni urednik	JOSIP KOŠIĆ
Izvršni urednik	ANDRINA LUIĆ
Redakcija i lektura	JELENA BUTKOVIĆ
Fotografije	JOSIP KOŠIĆ, ANDRINA LUIĆ, MARIO STELLATELLI, KATICA VOLARIĆ
Nakladnik	ŽUPNI URED VRBNIK
Sunakladnik	VRBNIČKO KULTURNO DRUŠTVO "FRANKOPAN"
Priprema	RsC, Rijeka
Tisk	"TISKARA RIJEKA"

Mišljenjem Ministarstva kulture od 17. siječnja 1997., Urboj 532-03-1/7-97-01-VJ/VB, na Vrbničke vidike ne plaća se porez na promet.

*Vrbnik, Mlada Misa popa Ivana
Trinajstića 9. srpnja 1893. godine*

BUDIMO UVIJEK KRISTOVI SVJEDOCI!

■ Sv. Ivanu nisu u životu bili najbitniji hrana, odijelo, pa ni tjelesni život, ali su mu bili bitni istina, pravda i ljubav, poštenje i sloga. Za te vrednote trebamo odgajati naše najmlađe. Budimo ljudi istine, čestitosti, pravde i objektivnosti da nam Ivana bude lijepa, spasonosna, čestita i sretna

S radošću i potajnom nadom dočekujemo još jednu Ivanju, godišnju proslavu našeg nebeskog zaštitnika Sv. Ivana Krstitelja, najvećeg rođenog od žene, kako je posvjedočio sam Krist Gospodin. Raduje se svatko od nas osobno, ali radujemo se i kao zajednica, kao Božja obitelj koja pripada konkretnoj mjesnoj zajednici, sa svime što nas u životu podržava i hrabri kao i

s onim što nas pritišće i zabrinjava. Pravi je znalač tko u ovom našem vremenu zna sačuvati vedrinu, optimizam, unutarnju slobodu, duševni mir, jer u šumi ponuda, kritika, komentara, potkapanja, brzih događanja prihvatačajući ono loše, podlegne zabludi...

U Domovinskom ratu neprijatelj je prouzročio neopisiva zla, posijao je neviđene nesreće, nama je razorio standard. Zato je netko žalostan, nesretan, nervozan ili bijesan jer se ne može preko noći doseći standard ljudi na Zapadu. U svim svojim htijenjima i nastojanjima ne smijemo biti solisti-egoisti, zaboravljujući potrebe drugih i ono što je za opće dobro svih, a ne samo pojedinaca. Objektivnost je jedna od mogućih terapija za naš unutarnji mir i vjeru u bolje sutra. Stara je mudra izreka "Tko pod drugim jamu kopa, sam pada u nju". Na žalost, mnogima je glavna preokupacija i jedini posao "kopati pod drugim jamu", nije im stalo do boljite nego jedino do toga da nekoga potkopaju i pokopaju.

Naš je narod u dugim stoljećima bio

trajna opozicija - tuđincima. Danas više nije tako. Imamo svoju slobodnu, samostalnu Domovinu i bilo bi kobno kad bismo u nedostatku onih iz bliže ili dalje prošlosti postali opozicija i protivnik samima sebi, svoj svome. Netko će se zapitati kamo ove misli ciljaju, kakve to veze ima s Ivanjom, gdje je to Evađeoska poruka.

Potencijalna takva pitanja su na mjestu. Ove misli žele potaknuti na razmišljanje, da promislimo kakve veze imaju naša djela, naša svakodnevica, naši međusobni odnosi, naša politika s našim kršćanskim uvjerenjem. Sv. Ivan nas opominje i upućuje na to da budemo uvijek, pa gdje god bili i što god radili, Kristovi svjedoci. Sv. Ivanu nisu u životu bili najbitniji hrana, odijelo, pa ni tjelesni život, ali su mu bili bitni istina, pravda i ljubav, poštenje i sloga. Za te vrednote trebamo odgajati naše najmlađe. Budimo ljudi istine, čestitosti, pravde i objektivnosti da nam Ivana bude lijepa, spasonosna, čestita i sretna, što vam od srca želi i čestita župskoj zajednici i svim čitateljima Vrbničkih vidika vaš

župnik Josip Kosić

Duhovni kutić ZAŠTO TRČIMO

Zašto trčimo? Stvarno, to je pitanje. Zašto baš mi, ljudi ovog vremena!? Koliko puta sam čuo, a i vi ste zacijelo čuli, da nekad nije bilo te trke, da su ljudi živjeli spokojnije. Zašto?

Živimo u svom vremenu. A svako vrijeme ima svoju značajku. Oni koji se bave razvrstavanjem doba ljudske povijesti, koja nije ništa drugo nego hod čovjeka kroz vrijeme, vele da smo u doba koje bi se moglo nazvati kompjutorsko doba. Tuđica computer znači na hrvatskom "računalo". U dobu smo računala. A račun i broj idu skupa. Uistinu, doba - to je čovjek u svom vremenu.

Ovo doba je doba broja i čovjeka koji broji. Broji novac i knjige, broji prijatelje i uspjehe, broji slike i poslove, broji dane i godine, broji predmete i odlikovanja, broji pripadnosti i diplome, broji i broji. I pomalo i sam postaje broj. Bilo zato što je predmet nečijeg, susjedova brojenja, bilo da mu je brojenje postalo oblikom mišljenja. I od svih djelatnosti najbolje, možda čak i jedino, znade računati.

I kao što si je onaj svetac postavljao pitanje prije svakog čina i pred svakom odlukom "Što to znači za vječnost - Quid hoc ad aeternitatem?", on si postavlja pitanje: "Kakvog imam računa u tome?"

A Isus? On koji je došao da ljudi imaju život, da imaju izobilja, što on veli, odnosno što oni vele koji su ga sretali i gledali kako hoda ovom zemljom? Rekli su: "Sve je dobro učinio" (Mk 7,37). Ne govore o koliciini njegovih djela nego o kakvoći. Ne vele da je puno učinio već da je sve što je učinio - dobro učinio. Kako je on sam rekao da nam je primjer dao, dao nam je zapravo ključ za život. Njegov ključ nije koliciina već kakvoća. Sve činiti dobro. Život se ne ispunjava kolicinom već kakvoćom. Isus nije prošao zemaljsku kuglu, niti je proživio mnogo godina. A učinio je djela koja su obišla zemlju i pridobila priznanje u vremenu.

Budem li opet sreo na Via del corso oca Ragueza, reći ću mu da na njegovo pitanje zašto trčimo

slutim odgovor. (Tekst je objavljen u svibanjskom broju "Radosti")

Ivan Golub

Reprodukacija stranice Hrvoseva misala

Što je Biskupijska sinoda?

USPJEH SINODE OVISI, ZAPRAVO, O SVAKOM VJERNIKU

■ Crkveni nas dokumenti, crkveno učiteljstvo, upućuju, a svećenici živo osjećaju, da su u nemogućnosti Crkvu voditi isključivo samo oni koji su klerici i da udio u odgovornosti za vjernički život svake župe i biskupije trebaju preuzeti vjernici. Bez njih nema lijepe liturgijske proslave, duhovnih zvanja, osvježavajućih i obogaćujućih inicijativa, životnosti i privlačnosti

Crkva je Božji narod u povijesnom hodu i poslanju. Ona je ustanovljena od Krista Gospodina da ljudima svih vremena, različitih kultura i povijesnih uvjetovanosti donosi Božje spasenje. Vremena se mijenjaju, politički susavi, vlasti itd., a Crkva ostaje prisutna vođena svojim Braniteljem, Tješiteljem. Onim koji je upućuje u svu istinu o Bogu i čovjeku.

Naša biskupijska Crkva živi u vrlo osjetljivom i izazovnom povijesnom trenutku, u jednoj pomalo kriznoj situaciji u kojoj je malo što sigurno i neupitno, sveto, nezamjenjivo. Zato nije čudno što je naš Otac Biskup, mons. Josip Bozanić, najavio o Bogojavljenju prošle godine Biskupijsku sinodu. Ona nije jedan čin, neka proslava nego je to proces unutar biskupijske Crkve koji dovodi do osvježenja vjere i istinske pobožnosti, do stvarne, plodne vitalnosti. Sinoda se slavi, ali se isto tako priprema na svim razinama.

Što je to, zapravo, Biskupijska sinoda? "Biskupijska sinoda je skup predstavnika biskupijskog klera pod predsjedanjem biskupa u svrhu savjetovanja i donošenja zaključaka o važnim pitanjima za kler i narod. Ona bi se trebala održavati barem svakih deset godina. Pravo i dužnost za osobno sudjelovanje imaju: generalni vikar, kanonici ili biskupski savjetnici, rektor Bogoslovnog sjemeništa, dekan, župnik mjestu u kojem se sinoda održava, barem po

jedan župnik iz svakog dekanata, opati koji su na vlasti kao i samostanski poglavari svećeničkih udruga koje imaju svoje ustanove u biskupiji. Biskup može pozvati i druge dijecezanske i redovničke svećenike. Saziv i vođenje Biskupijske sinode stvar je samoga biskupa; on je jedini zakonodavac na Biskupijskoj sinodi. Ostali članovi imaju pravo na slobodno mišljenje i samo svjetodavni glas." Ova je definicija predkoncilskog jer se nigdje ne spominje narod Božji koji treba sudjelovati u životu jedne biskupije.

Biskup, mons. Josip Bozanić, najavio je o Bogojavljenju prošle godine Biskupijsku sinodu

Pokoncilsku definiciju sinode daje nam Zakonik crkvenog prava: "Biskupska je sinoda skupština izabranih svećenika i drugih vjernika partikularne Crkve koji pomažu dijecezanskom biskupu na dobrobit sve biskupijske zajednice prema odredbi kanona koji slijede" (kan. 460). Zakonik dalje tumači kako se sinoda održava onda "kad to savjetuju okolnosti, prema sudu dijecezanskog biskupa i pošto se posavjetuje s prezbiterijskim vijećem" (kan. 461). Iz ovih citata, između ostaloga, vidimo da uspjeh Biskupijske sinode ovisi, zapravo, o svakom članu određene Crkve, o svakom vjerniku. Zato trebamo puno moliti za uspjeh sinode jer to možemo i trebamo svi, da našu

Crkvu vodi Duh Božji, a ne duh vremena i svijeta. Trebamo shvatiti i prihvatići da smo svi mi Crkva i da je Crkva naša, da po Svetom krštenju imamo u Crkvi svoja prava, ali i svoje dužnosti i obaveze. Kao što nećemo zaboraviti na biskupa, svećenike, redovnike i časne sestre, ne smijemo zaboraviti na svoje dužnosti preuzete po Svetom krštenju: živjeti časno, pobožno, čuvajući se grijeha. Grijeh je sve ono što je u suprotnosti s Deset Božjih zapovijedi, odnosno sa zapovijedi ljubavi, jer tko ljubi ne čini zlo. Pozvani smo biti svjedoci Kristovi, svjedoci njegove prisutnosti i djelovanja i u ovom našem vremenu. Prije nekoliko godina za nevjernika ne bismo rekli da je nevjernik nego da "ne ide u crkvu". Politički se sustav promjenio, ali nedjeljna Misa je ostala i ostat će kriterij i pokazatelj svakog pojedinog vjernika. Tko pogazi nedjeljnu Misu, više nema što kao vjernik pogaziti.

Crkveni nas dokumenti, crkveno učiteljstvo, upućuju, a svećenici živo osjećaju, da su u nemogućnosti Crkvu voditi isključivo samo oni koji su klerici i da udio u odgovornosti za vjernički život svake župe i biskupije trebaju preuzeti vjernici. Bez njih nema lijepe liturgijske proslave, duhovnih zvanja, osvježavajućih i obogaćujućih inicijativa, životnosti i privlačnosti. Za osjetljivost prema ovoj realnosti trebamo sebe oraspoložiti, a mlađe odgajati jer čovjek se može u životu kojecom baviti i svoje energije ulagati (bilo da se radi o profesionalnom poslu ili o hobiju), ali je sigurno blagoslovljeno i spasonosno baviti se Božjim stvarima i interesima kako bi ovdje i sada ostvarivali siguran svekoliki napredak i puninu života u Bogu.

Josip Kosić

Dragi naši sugrađani,

Sretnu i mirnu Ivanju, blagdan Općine Vrbnik, žele vam djelatnici "Vrbenke"

Dragi Vrbničani,
U povodu blagdana Sv.
Ivana, zaštitnika Vrbnika,
svako dobro želi vam
Pekara Čubranić

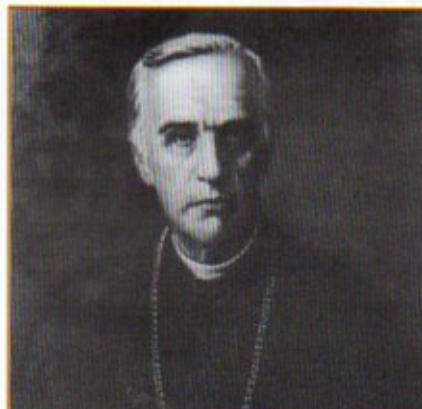
Biskup Anton Mahnić (1897.-1997.)

Između istine i ljubavi

U proleće godine 1897. poznati i zaslužni biskup krčki dr. Anton Mahnić nastupio je u svojoj nat-pastirskoj službi pošto je bio imenovan od Pape Lava XIII. i posvećen u Gorici 7. veljače 1897., prije točno sto godina. Danas je dokazano da je on, iako Slovenac, došao na krčku biskupsku stolicu zbog dvaju odlučnih razloga: jer je bečka vlast odbila kao kandidata kanonika Franu Volarića i jer se u Beču predmniyevalo da Mahnić ima neprijateljski stav prema glagoljici (v. Ivan Vitezić, "Mahnić i njegovo djelo", u Hrvatskoj Reviji, 26/1976/568-583, naš citat str. 571).

Mahnić je djelovao kao biskup krčki gotovo 25 godina, tj. do 14. prosinca 1920., kad je umro u Zagrebu, u 70-oj godini, kao žrtva neizlječive bolesti. Njegov je "dobar glas" do danas živ i jak, i to ne samo u Krčkoj biskupiji nego i u svim hrvatskim krajevima i biskupijama. Taj se "glas" duguje njegovu uspješnom pastoralnom zalaganju, počam od redovitog dušobrižničkog rada na terenu, do spisateljskog, kulturnog, odgojnog i organizacijskog djelovanja na dobrobit svojih vjernika i vjernika diljem cijele Hrvatske. Tu, pak, svoju raširenu djelatnost obavljao je, kako je dobro poznato, osobito pomoću svojih spisa i afirmiranja (utvrđivanja) Hrvatskog Katoličkog Pokreta (HKP), kojega je smatran začetnikom i ocem. Svekoliko Mahnićevo djelovanje bilo je uvjetovano dvjema velikim brigama onoga doba: borbor protiv liberalizma i borbor protiv socijalnog demokratizma koji se izrođivao u komunizam. Prvi je kod katolika radao "liberalnim katolicizmom", a drugi "kršćanskim socijalizmom", što su, zapravo, po Mahniću, dva "polutanska" veoma pogibeljna oblika, jer se baš preko njih i njihovim posredstvom dolazio do liberalnog i socijalnog radikalizma, a to znači do komunizma (u tom smislu Mahnić je od mnogih smatran "prorokom"). Stoga je on tom dvostrukom zlu suprotstavio svoj kršćanski radikalizam, tj. proročku borbu za svjetlost, za Crkvu i njezin autoritet, za obnovu duhovnog života u ozbilnosti, pravednosti, istinoljubivosti i borbenosti.

Jedan od najznačajnijih Mahnićevih spisa, izašao poslije njegove smrti, pa stoga slovi kao njegova javna oporuka i sinteza misli, je knjižica pod naslovom "Na raskršću dvaju doba" (Narodna Prosvjeta, Zagreb, 1924.). U toj nevelikoj knjižici, u 16 poglavljia Mahnić razmatra idejni razvoj modernog doba, od 16. stoljeća i pojave Lutera, kad se rask-

"Dobar glas" dr. Antona Mahnića i danas živi kako u Krčkoj biskupiji, tako i u svim hrvatskim krajevima i biskupijama

inulo duhovno jedinstvo Europe i svijeta. "Ideje imaju svoju logiku", govoraše Mahnić, i ta nas je logika dovela do I. svjetskog rata, pada raznih carstava i monarhija, i neće se zaustaviti, zato napisa: "Teško tebi, Europo!" I prorokuje budućnost "kršćanskog demokratizmu".

Koliko god bio vrijedan i zaslužan, Mahnić je već za života postao "kamen spočitanja", predmetom hvaljenja i kuđenja. Po našem osobnom mišljenju, danas, više od 75 godina poslije njegove smrti, može se reći da su i hvaljenja i kuđenja na Mahnićev račun utoliko utemeljena ukoliko se može pokazati kako se on, u svojem radu, pisaniu i govoru, odnosio prema teškoj pastoralnoj dilemi "između istine i ljubavi". Mahnić se, naime, u dubini pokazuje sinom svoga vijeka, kad se još uvijek pokazivala prednosna "briga" za istinu, za prava istine. Ta je briga u kršćanskoj povijesti urođila križarskim vojnama, zatim inkvizicijama, polemikama i osudama (Mahnić se rado pozivlje na osude Pape Pija IX. s tzv. Syllabusom), dok se baš pri početku Mahnićeva biskupovanja počeo ostvarivati značajan zaokret s davanjem prednosti ljubavi, za dužnost ljubavi i za njezino "prvenstvo". To se očituje osobito u papinskom učiteljstvu od Lava XIII. na ovamo, a u korijenima zaokreta stoje briga za društvena pitanja, naglašavanje ljudskoga bratstva na kršćanskim temeljima, "svjetski" bratoubilački rat(ovi), karitativni pokreti i njihova djelatnosti, duhovno-vjerske organizacije i ista bogoslovска nauka. Ne želimo reći da je Mahnić nešto zaboravlja..., ali budući da je Drugi Vatikanski sabor bio još daleko (s naglašavanjem načela "istinu činiti s ljubavlju", prema Ef 4,15), plodovi Mahnićevih naporu ostali su manje brojni. Njegovi mlađi učenici i sljedbenici

ne bi to smjeli zaboravljati, to više što bi se morali prisjetiti posljednje njegove preporuke za "jedinstvenost i slogu u katoličkim redovima".

O. Atanazije J. Matanić O.F.M.

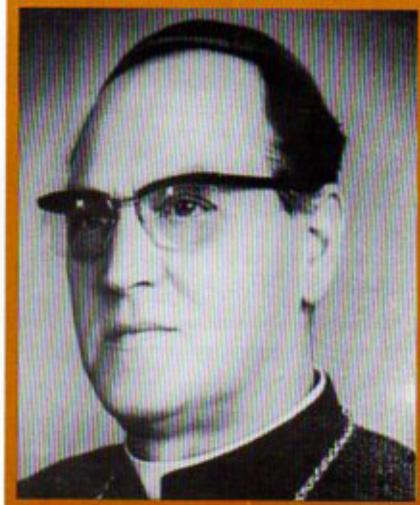
IN MEMORIAM Karmelo Zazinović (1914.-1997.)

Karmelo Zazinović, umirovljeni krčki biskup, napustio nas je 5. ožujka ove godine. Umro je u Krku, gradu gdje je i rođen 15. srpnja 1914. Od djetinjstva je ministirao, a nakon petogodišnje osnovne škole pohađao je Realnu gimnaziju u Krku i Biskupsku klasičnu gimnaziju u Splitu. Nakon toga upisuje bogoslovne studije na Katoličkom teološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a zaređio ga je 1937. za svećenika u Krku tadašnji biskup dr. Josip Srebrenić.

Uglednici okupljeni na njegovom pogrebu posebno su istaknuli ljubav biskupa Zazinovića prema svojem puku, te sjemeništarcima koji su bili "ženica oka njegovoga". Prije četiri godine javnosti je predstavljena njegova knjiga "Ministrare" - pastirske poslanice i pisma, koja ostaje trajna, pisana oporuka njegovih misli.

"Bio je Učitelj i Pastir koji se nadao i molio, koji je hrabrio i poticao i savjesno služio" - istaknuo je mons. Josip Bozanić, dok je Tomislav Šagi-Bunić naveo njegovo zalaganje za ulogu razuma i razumskoga dijaloga u prenošenju Papinih odluka.

Iako u mirovini i teško bolestan, pokojni Karmelo Zazinović nije propuštao moliti za svoje vjernike, a njegovi sljednici nastavljaju njegovu riječ i učenje.

U Krku održana "Obiteljska nedjelja" SVAKI ČLAN OBITELJI MORA BITI "ČOVJEK ZA DRUGE"

■ Svi smo mi slabici ljudi koji svakodnevno i neprestano grijesimo, vrijedamo i mučimo druge. Za iskreno zajedništvo potrebno je znati praštati, ne dopustiti da nas drugi otruju svojim zlom, biti jači od slabosti drugih

T ove se godine, 11. svibnja, već tradicionalno održala "Obiteljska nedjelja" u Krku. Tema ovogodišnjeg skupa nazvana je "Temelji zajedništva u obitelji", a voditelj je bio o. Slavko Pavin. Nakon predavanja, bračni su parovi izosili svoje videnje teme u skupinama, i to pod vodstvom vlc. Valtera Župana i vlc. Ivana Brusića. Svaka je grupa

dala kratki prikaz svojih rasprava. O. Pavin smatra da je za pravo zajedništvo u obitelji potreban trostruki temelj: vjera u čovjeka, djelotvorna ljubav i bezuvjetno i neprestano praštanje. Čovjek raste i razvija se u obitelji, ostvaruje se u zajedništvu s drugima. Roditelji u svojoj djeci moraju vidjeti biće od Boga poslano i određeno za izvršenje samo njemu postavljenih zadaća. Oni im moraju pomoći da ispravno odaberu svoj životni put pristupajući im pritom s puno ljubavi, izbjegavajući nepovjerenje i nadvaljavajući razočaranje zbog slabosti ili grešnosti svoje djece. Treba sačuvati srce od pesimizma i kritizerstva koje nas sve više okružuje. U obitelji treba vratiti zajedničku molitvu, obraćanje Bogu i ljudima. I ne samo moliti u potrebljima i žalostima, već i zahvaljivati za sve radosti i sreću.

Ljubav u obitelji mora biti djelotvorna da bismo zajedništvo gradili. Svaki član obitelji mora biti "čovjek za druge" - mora živjeti, raditi, moliti i trpjeti za druge. Prava ljubav pomaže svima, posebno onima kojima više treba.

Svi smo mi slabici ljudi koji svakodnevno i neprestano grijesimo, vrijedamo i mučimo druge. Za iskreno zajedništvo potrebno je znati praštati, ne dopustiti da nas drugi otruju svojim zlom, biti jači od slabosti drugih.

Svatko se od nas mora zapitati koliko pri-donosi zajedništvu u svojoj obitelji, moramo se i zapitati zašto je svake godine sve manji broj bračnih parova na "Obiteljskoj nedjelji". Da li uistinu jedan dan u godini ne možemo posvetiti zajedništvu naših krčkih obitelji, razmijeniti svoja iskustva i duhovno obogaćeni vratiti se svojim vlastitim obitelji-ma?

Odjeci

POHABAJMO SVETOGA IVANA I PROMINIMO NAŠA SRCA I PAMETI

Štovano Uredništvo Vrbničkih vidika i Vrbničani,

Posljednji broj Vrbničkih vidika stoji mi na stolu od kada sen ga dobil, a već je tomu par mjeseci. Seki put kad dobijen novi broj Vidika domislil se onih let kad smo tekli po Rikvi od Poncija do Pilata mameć i ovoga i onoga, i ovu i onu da bi će god napisali za novi broj. Pridu mi na pamet i sve one večeri i noći ke su pasale va tipkanju i umnažanju i prontivanju sekih novih Vidika. Sad mi je gušt gledat naše Vidike na novon ruhu, ze lipimi slikami i jasno tiskane.

Drago mi je da se Vidici ponovo tiskaju, zač se sigurno barem nan ki smo delgo od Vrbnika lipo pročitat o svojem mestu od svojih judi i o stvarimi ke se svih nas tiču. Od kako sen dobil posljednji broj, seki put kad mi padu oči na njega pasa mi priko pameti tužna misel ku mi zadnji broj daje. Pitam se zač se mi jako teško moremo složiti i udelat nič od čega će svim imit koristi i bit će nan svin drago. Kad se čita će piše pod naslovima ko: Je li uistinu urbanistički plan posvadiao općinske čelnike?!, Plodovi ovogodišnje turističke sezone, Ki zna zna, Humoreska, Rožice, Poniznost, Na moru smeće - na Škujici automobili, čovik se pita zač je sve to tako, i misli: a moglo bi lehko biti drukčije i

čudo boje. Zač? Ni nas čudo, a nismo ni bedasti. Zač se onda toliko natežemo oko svega i na kraju udelamo jako malo. Misleći, slušajući i čitajući o Vrbniku i problemima i poteškoćama koji tamo postoje, često mislim kako je u temelju svega naš pristup i razumijevanje kršćanstva, koje bez obzira na to koliko je jako i staro, bez obzira na slavnu prošlost i velike ljude u svaku dobu života i među svakom generacijom ljudi, bez obzira na to kojeg su staleža, to kršćanstvo mora rasti i donositi plodove. Čini mi se da mi živimo u doba kada neke od kršćanskih vrednota gube na vrijednosti, pa kao rezultat toga mnoge napetosti, nepodnošljivosti, nesposobnosti slušati druge, sebičnosti razne vrste dolaze na površinu.

Misleći o Vrbniku ne mogu zanemariti žalosne činjenice koje govore koliko braće, rodbine ili susjeda ne govore jedan s drugim, često radi komadića zemlje (koje, na žalost, ima sve više jer nas ima manje); koliko ljudi se "ne poznaju" jer je netko, prema njihovome mišljenju, sagradio zid previsoko, ili otvorio prozor na "krivom zidu", ili uzeo nekoliko kamena s gromače... Rezultat toga je da u maloj vrbničkoj "obitelji" ima puno roditelja i djece koji nisu pravi članovi obitelji, tako da kad se ta obitelj nađe na okupu u crkvi, mnogi moraju paziti do koga će sjesti ili stajati, ili na koju će misu ići. U mnogim slučajevima napetosti, netrpeljivosti i

neprijateljstva ne bi bili prisutni kad bi se samo malo više mislilo o kršćanstvu i kršćanskim načelima i kulturi koja je resila i koja bi trebala resiti Vrbnik i Vrbničane kako u prošlosti tako i u budućnosti.

Mi, hvala Bogu, imamo zaštitnika grada s kin se svi moremo ponos - Sv. Ivana. Bil je čovik ki ni imel dlaki na zajiku, i ni se bal reći istinu sekому v oči. Ja bin rekeli denes da su naši stari udelali dobro za svoje vrime, a makare toga nisu znali ondat, udelali su dobro i za naše vrime kad su zeli Svetoga Ivana za svoga i našega zaštitnika. Denes nan on ima sekому ča reć i bilo bi dobro da otvorimo uši i da ga pohabamo i ondat udelamo onako kako nan on reče. I nećemo se pokajat.

Ivana je blizu. To je fešta leta va Vrbniku. Kako bi bilo lipo vidit više judi smijuć se, govoreći, pozravljajući i veselic se i va crkvi i na Škujici i doma. A to će bit samo ondat kada pohabamo Svetoga Ivana i prominimo naša srca i pameti. Ondat će bit moguće sest skupa i habat jeden drugoga; bit će moguće složiti se i očistiti Vrbnik; bit će moguće planirati za budućnost i bit će moguće udelat sve če rabi. Kako bi mi bilo dragو da se barem će god od ovoga dogodi va Vrbniku ove Ivanje. To je moja žaja i molitva ka mi je vavik na pameti. Neka van je svin lipa i dobra Ivanja.

Ivica Kordić,
Zambija

**Sretnu Ivanju, uz mnogo dobrih želja,
svim Vrbničanima želi
Buffet "Primorac"**

**Iskrene čestitke i mnogo dobrih želja za
Ivanju svim stanovnicima naše župe želi
P.Z. "Gospoja"**

VILA IZ HLAMA

"Krakoran je moj glas
to ja ispovidam
alako ne pivam
u sreću mira nimam."

Prije 210 godina u uglednoj Vrbničkoj notarskoj obitelji rodio se Josip Antun Petris. Školu je završio u Vrbniku, i tu ostao. Postao je ocem brojne obitelji - imao je devetoro djece. U to vrijeme ništa neobično. Uz to što se bavio trgovinom, obavljao je službu općinskog suca i školskog nadzornika. Uza sve to, Petris je našao vremena da svoju ljubav prema Vrbniku, njegovim starinama, običajima i ljudima zabilježi.

Petris je živio u vrijeme velikih društvenih promjena. U vrijeme kad je nekad moćna Mletačka republika silazila s političke pozornice. Za prevlast nad ovim komadom Zemlje, što je onima koji su živjeli tada, ili nama koji živimo sada, domovina, borile su se moćne sile Austrija i Francuska. Evo, kako je to izgledalo u Petrisovo doba. Dakle, mletačku vlast zamijenila je 1797. austrijska, 1806. austrijsku je zamijenila francuska, što je trajalo do 1813., a onda je ponovo uspostavila vlast Austrija.

Nemirna su to bila vremena. Promjene se nisu zbivale samo na političkom, nego i na gospodarskom planu i nisu se događale negdje daleko već su kucale i na naša vrata.

U to vrijeme prestaje obrambena uloga gradskih zidina, na njima se otvaraju prolazi, probijaju vrata i prozori. Put iz grada i u grad je otvoren. Danas jedna ulica u Vrbniku nosi ime Josipa Antuna Petrisa. To je ulica koja vodi od Place do Glavače. Razloga zato ima više, pa krenimo redom:

Snopić narodnih pjesama

Da bi spasio narodne pjesme od zaborava, Petris ih je zapisivao. U njegovo vrijeme sve su se te pjesme još pjevale. Stihovi su se ponavljali, a neki slogovi rastezali. Trebalо je složiti kitice. Da bi dočarao i samo pjevanje, Petris je bilježio melodijske slogove, primjerice: - Sto ooo... jit meniiii, doh li Verbniška ni, na, na... U svoj je snopić Petris uvezao 54 vrbničke narodne pjesme i naslovio ih Sabranje pisam verbenskih. Tu je zbirku V. Štefanić 1944. Godine uvrstio u knjigu Narodne pjesme otoka Krka. Petris je prikupio i pučke pobožne pjesme, ali su one, na žalost, izgubljene.

Kao 70-godišnji starac Petris je napisao djelo Nike uspomene starinske. Namjenio je to djelo svome sinu, a preko njega svima onima koji žele nešto saznati iz prve ruke o tome kako se na prijelazu stoljeća živjelo u Vrbniku. Petris vodi čitatelja od jednog oltara do drugog, od jedne kapelice do druge. Opisuje narodne običaje uz Razgon, Mlado leto, Mlade maše, razne igre i svetkovine. Mnoge detalje koje Petris iznosi, a odnose se na mletačku i austrijsku vladavinu, te na pučku upravu, često citiraju povjesničari. Petris piše i o starijoj predaji, ali uvijek naglašava ako je nešto čuo od starijih ili se nešto dogadalo, kako on kaže, "za moje pameti".

Nike uspomene starinske objavio je također V. Štefanić u Zborniku za narodni život i običaje 1953. godine. Uz malo sreće, taj se Zbornik još uvijek može nabaviti.

Dugi niz godina, zapravo sve do svoje smrti, Petris je pisao pjesme. Sve su to prigodne pjesme, nastale uz svetkovine pirovanja, mlade mise, Ivanje, imenovanja biskupa i dr. Tih je pjesama sačuvano šezdesetak. Petris je u njima najprije kroničar, biranim riječima opisuje događaje i ljudе o kojima pjeva. Sve te pjesme Petris potpisuje kao: Vila z Hlama.

Na jednome mjestu Petris piše kako u Vrbniku i drugi slažu "verse i pisme", poput Mika Brusića, popa Ivana Feretića, Kate Kerstinice, neke Polćice, Ivana Grškovića. Ti isti "pisme slažu i knjige na versе pišu bez da su učili išta drugo ven pučke škole u Vrbniku..."

Na ovom planu stvari se nisu mnogo promijenile. I danas u Vrbniku postoji sklonost prema pisanju. Je li ovaj zrak koji udišemo tome uzrok, ili nešto u nama što smo naslijedili od onih koji su prvi došli u ovaj kraj, tko zna...

Marija Kraljić

Čednost, kultura, ukus NAŠI ĆE NAS GOSTI VIŠE ŠTOVATI AKO BUDEMO DRŽALI DO SEBE

Jos nam je jedna ljetna sezona pred vratima. Željno je očekujemo, svatko sa svojim interesima, ali je većini zajednički jedan: zaraditi, preživjeti, krenuti u nova ulaganja... Kako sunce jače zapeče, tako se i tisuće ljudi pokrene i počne slijevati prema morskim plažama, odmaralištima, mnogi od njih i prema nama, našemenu moru i suncu. Ljudi-turisti donose sa sobom ne samo svoj novac nego i svoje običaje, svoje želje, planove, svoju kulturu, opuštenost... Želio bih ovdje svratiti pozornost na kulturu ponašanja u odijevanju u ljetnim mjesecima. Čovjek je kulturan i po tome što zna kako se treba odjenuti kad ide u kazalište, na nogometnu utakmicu, na svečano primanje, na svadbu, u crkvu, na posao...

Na žalost, u ljetnim mjesecima kao da za mnoge ljudе nastupe neke druge norme, neka druga "čednost", kao da im nije stalo do njihovoga dostojanstva i štovanja drugih koji nisu gosti nego su

kod kuće, koji nisu na odmoru nego naporno rade, kojima su volja i odgoj jači od žara sunčanoga. U posljednje vrijeme, na žalost, uočavamo da gosti-turisti u naše crkve, naša svetišta, ulaze "odjenuti" kao da ulaze u more, sa psićima, ližući sladoled... kao da ulaze na igralište, a ne u svetište.

Gledajući sve to, i domaći ljudi ponekad zaborave što znači lijepo odjeven ići na Svetu Misu, na Sv. Prcest, u trgovinu, prošetati... Riječ je, naravno, o ljudskom i kršćanskom dostojanstvu. Zato apeliram da se na crkvenim vratima opet pojave oni ljetni plakati upozorenja, da svećenici s propovjedaonicе više govore o tim problemima. Siguran sam da će nas naši gosti više štovati ako budemo znali sami držati do sebe, ako budemo znali pokazati da nam nije stalo isključivo do njihovoga novca nego i do drugih vrijednosti i vrednota.

Josip Kosić

Dragi Vrbničani,
naši budući slušatelji,

Neka mir i veselje ispune vaše domove i vaša srca i na blagdan Svetoga Ivana, zaštitnika Vrbnika,

Radio Otok Krk

Politika "po domaću"

TKO JE DOBIO IZBORE?!

Izbori su iza nas. Održani su 13. travnja 1997., ali njihove posljedice, odnosno rezultati, osjećat će se u budućem četverogodišnjem razdoblju. Da podsjetimo, u studenome prošle godine, ostavkom tadašnjega načelnika, inače člana HKDS-a, raspušteno je Poglavarstvo, te imenovan vršitelj dužnosti načelnika, također član HKDS-a. U predizbornoj kampanji kandidirale su se tri stranke, i to Koalicija stranaka koju su činile HDZ, HKDU i HSP, zatim HKDS i novoosnovani HSS. U popisu birača bilo je upisano 1127, a ukupno je glasovalo 869 građana ili 77 posto. Visok odaziv birača pokazuje da su Vrbničani bili itekako zainteresirani tko će biti njihovi predstavnici u Vijeću i Poglavarstvu. U predizbornoj kampanji predstavio se HDZ i ponudio konkretan program razvoja Vrbnika u pisanim oblicima, dok je HKDS

usmeno ponudio svoje viđenje budućnosti. HSS nije održao javno predstavljanje, ali su njihovi kandidati osobno poznati i svojim su radnim rezultatima privukli povjerenje birača. Kako smo mlada država koja se tek uči demokraciji, bilo je u predizbornoj kampanji i niskih udaraca - lijepljenja plakata s navedenim "grijesima" vodećih članova HKDS-a i HDZ-a, koji nisu uspjeli odgovorno i dostojanstveno iznijeti svoje uloge do kraja mandata.

Teško je reći po kojim su se kriterijima odlučivali birači, ali rezultati pokazuju da su sve tri stranke podjednako dobine, odnosno izgubile povjerenje. Naime, sve su tri stranke dobine oko 33 posto glasova. Mnogi su se birači, vjerojatno, opredijelili za pojedine kandidate po rodbinskim vezama, osobnim i poslovnim poznanstvima i odnosima. U svakom slučaju, Općinsko vijeće sastavljeno je po ključu podjednake

zastupljenosti svih stranaka, ali kako su HDZ i HSS potpisali koaliciju, u Poglavarstvo su ušli samo njihovi predstavnici. Tako se HKDS od nekadašnje vodeće uloge premjestio u oporbu.

Na kraju, za načelnika je ponuđeno kompromisno rješenje, što je i prihvaćeno. Nadamo se da će novoimenovano Poglavarstvo uspjeti nadrasti osjećaje stranačke pripadnosti i donositi odluke imajući na umu da svi zapravo pripadamo istoj stranci - Vrbniku, Risiki, Garici i Kampeljama. Jedini program te "stranke" trebao bi biti boljšitak svih stanovnika, bez obzira na njihovo obrazovanje, obiteljske veze, imovinsko stanje i političko razmišljanje. Jer samo voljom tih stanovnika sada su to što jesu. A život ne počinje i ne završava s njima!

Uredništvo

Marija Dujmović-Pavan, novoizabrana načelnica Vrbnika

BIRAČI SU ODABRALI INTELEKTUALNU I PODUZETNIČKU VLAST!

Na sjednici Općinskoga vijeća Općine Vrbnik, koju je sazvao i vodio njezin predsjednik, gospodin Ivan Gršković, održanoj 28. svibnja 1997., bilo je nazočno deset od šesnaest izabranih vijećnika. Tom prilikom glasalo se o izboru novog Poglavarstva i jednoglasno je usvojen prijedlog koalicije HDZ-a i HSS-a da se za načelniku imenuje gospoda Marija Dujmović-Pavan. Nova načelnica započela je radom 1. lipnja i usprkos nagomilanim i hitnim poslovima, odazvala se na intervju za Vrbničke vidike.

Vrbnički vidici: Gospodo Dujmović-Pavan, čestitamo na izboru za načelniku Općinskog poglavarstva Općine Vrbnik, i to dvostrukom; kako na imenovanju na odgovornu i zahajtjenu dužnost, tako i zbog toga što ste žena, a u javnom životu Hrvatske žene, iako se od njih mnogo očekuje, još uvijek djeluju u manjini. Stoga Vas molimo da se najprije predstavite.

Načelnica: - Diplomirala sam 1978. godine u Rijeci na Ekonomskom fakultetu. Odmah sam se zaposnila u Rijeci, a u Vrbnik, odnosno Krku, sam došla 1982., gdje sam počela raditi kao šef računovodstva u Poljoprivrednoj zadruzi. Godine 1985., kada se zadruga ujedinila sa "Zlatnim otokom", prešla sam u Radnu zajednicu, gdje sam radila kao finansijski direktor sve do prošle godine. U međuvremenu, u krizi ugostiteljstva, od 1991. do 1995. bila sam direktorica Uprave prihoda u Krku.

VV: S obzirom na događaje pri kraju prošle godine, kada je raspušteno Općinsko

poglavarstvo, Vrbnik se, da tako kažemo, našao u razdoblju kada je donošenje odluka, a time i samo normalno funkcioniranje lokalne samouprave, bilo otežano. Kako mislite prevladati tu krizu?

Načelnica: - Politička i ekonomska situacija u općini Vrbnik nije bila problematična samo u ovih nekoliko mjeseci dok je trajala kriza, nego je, naročito, godinama problematična ekonomska situacija, odnosno od trenutka kada se Vrbnik nije uključio u one turističke tijekove u koje se uključio cijeli otok. Tu je, vjerojatno, svoju ulogu odigralo vinogradarstvo, a i tvornica "Vrbenka" koja je zapošljavala, u ono vrijeme, oko dvjesto ljudi, tako da je, na neki način, osiguravala pristojan život. U ovim poslijeratnim godinama, ali i ratnim, kada "Vrbenka" gubi svoje tržište, ljudi koji su nekada u njoj nalazili svoju egzistenciju, nadopunjivajući je s vinogradarstvom, gube egzistencijalni minimum opstanka za sebe i svoje obitelji. Već dulje vrijeme dosta Vrbničana, osobito mladih i školovanih, ne nalazi perspektive zapošljavanja u mjestu gdje žive i gdje žele ostati. Mi se već godinama pozivamo na tekovine, na kulturnu baštinu, ne mislim da o tome ne treba govoriti, ali, ako gledamo, kultura je odraz i nadgradnja ekonomske baze. To je splet svih onih političkih, prosvjetnih i, ponajprije, ekonomskih događaja, a kultura je proizašla iz svega toga. Govorimo o kulturi, a ništa ne činimo da stvorimo ono što je tu kulturu stvorilo. Mislim da bi bilo vrijeme, znam da novca nema,

odnosno da je teško doći do njega, ali bi bilo vrijeme najprije se okrenuti ekonomskoj bazi, znači stvoriti preduvjete da se omogući potencijalnim privrednicima i ulagačima da mogu započeti s nekakvom privrednom djelatnošću. Ponajprije je to infrastruktura, ceste, voda, trafostanice, urbanistički planovi, smjernice

radova. Treba napraviti programe, ali prije svega treba napraviti kvalitetne, osmišljene programe, a ja vjerujem, kada takvi programi budu postojali, da će se moći iznaci i sredstva. U krajnjoj liniji, postoji Fond za razvoj otoka, javna poduzeća koja imaju svoj udio i obavezu da sufinanciraju i do kraja financiraju određene zahvate, a postoje i institucije koje finansijski podržavaju dobre planove.

Meni je draga da se spominje kulturna baština. Koliko sam uspjela vidjeti iz rada bivšeg Poglavarstva, to je na neki način nadopuna turizmu, međutim, samo kultura ne može biti baza razvitka turizma.

VV: Koliko nam je poznato, Vi niste član HDZ-a, nego ste bili na listi te stranke.

Načelnica: - Ja nisam bila član HDZ-a, točno, ali nakon imenovanja za načelniku pristupila sam toj stranci. Predizborni program HDZ-a trebao bi postati i program Općinskoga poglavarstva, tako da će ga Poglavarstvo nastojati provesti. Gradnja traftostanica, smanjenje komunalne naknade, vodoopskrba, prilazne ceste, prostorni plan, uređenje građevinskih parcela u vlasništvu Općine za individualnu stambenu gradnju, preusmjerenje načina trošenja sredstava za kulturu u korist mlađih osnivanjem športskih društava i limene glazbe - samo su neke od točaka što će ih novo Poglavarstvo pokušati ostvariti. HDZ je jedina stranka koja je imala program, a i ljudi, koji su htjeli poći na izbore. Bitna je ekipa koja može to ostvariti.

VV: Kako će biti organiziran rad Poglavarstva, hoće li svaki član biti zadužen za neku djelatnost i, slijedom toga, predviđate li promjene u stručnim službama Općine?

Načelnica: - Razmišljajući o ustroju Općine, nisam još razradila pojedinstveni, ali ču svakako voditi računa o afinitetima članova

Poglavarstva. Otprilike se zna kako se mogu podijeliti dužnosti. Neki su poslovi prioritetni, recimo, komunalni red, krupna infrastruktura, obrazovanje i školstvo, kultura bih čak mogla posebno izdvojiti. Jedan član Poglavarstva može se zadužiti za poljoprivredu, posebno za vinogradarstvo, zatim za izradu programa turističke izgradnje nepohodne da bi se stvorili neki manji kapaciteti gdje će trebati tražiti investitore, ali treba stvoriti preduvjete.

Predstojeći niz hitnih tehničkih stvari, manjih, ali i velikih poslova koje treba obaviti, od čišćenja mjesta, do odlaganja kruplnog otpada. To su prioriteti budući da je turistička sezona već

■ Mi se već godinama pozivamo na tekovine, na kulturnu baštinu, ne mislim da o tome ne treba govoriti, ali kultura je odraz i nadgradnja ekonomskih baze. To je splet svih onih političkih, prosvjetnih i, ponajprije, ekonomskih događaja, a kultura je proizašla iz svega toga. Govorimo o kulturi, a ništa ne činimo da stvorimo ono što je tu kulturu stvorilo

započela, a kasnije ćemo rješavati druge probleme.

VV: Krčki festival je pred vratima, a Vrbnik je određen kao jedno od mjesta njegovoga održavanja. Je li se nešto poduzelo po tome pitanju?

Načelnica: - Koliko znam, određen je datum održavanja (25. i 26. srpnja) i osnovan je odbor. Međutim, nije se puno napravilo na tome, tako da će sve trebati organizirati na brzinu.

VV: HDZ i HSS potpisali su koaliciju i predložili Vas za načelniku procijenivši, kako se i ostvarilo, da će vas Vijeće izabrat... Načelnica:

- Činjenica je da je bio neki vakuum u vlasti, pa se nakon izbora izgubilo mjesec dana na formiranju Poglavarstva. Stranke su se pokušale dogovoriti, a budući da su doble po trećinu povjerenja birača - jednostavno se činilo da neće biti moguće postići dogovor. Moglo se očekivati da će HSS kao tradicionalna stranka zauzeti svoje mjesto u Vrbniku i zbog tradicije vinogradarstva i zbog izvjesne nezrelosti birača koji su glasovali za HSS. Ne mislim da oni nisu stranka koja ne može povesti Općinu, ali po meni su bitni ljudi koji su na čelu neke stranke i koji mogu ostvariti program. Glasujući, na kraju krajeva, za ljudi na listi HDZ-a, ja sam uvjerenja da je taj dio birača glasoval za intelektualnu i poduzetničku vlast. U krajnjoj liniji stoji još nešto, a to je da je Vrbnik bio pedeset godina u opoziciji i opstrukcijom je prijašnji komunistički sustav, pa onda oni prvi izbori, kada je pobijedio HKDS, opet je Vrbnik bio u opoziciji.

Možda su ljudi sada glasovali za državotvornu stanku očekujući da će naći svoje mjesto u svojoj državi. Mi smo cijelo vrijeme u opstrukciji postojećega sustava. Što nam je to donijelo??

VV: Ipak, u Poglavarstvu nema nijednog člana HKDS-a iako su i oni, s obzirom na izborne rezultate, dobili pravo da imaju svoje predstavnike. Kako to objašnjavate?

Načelnica: - Ne mogu to prokomentirati jer nisam službeno razgovarala s predstavnicima te stranke, nego smo mi pregovarali s HSS-om valjda zbog toga što su pregovarači iz HDZ-a imali neka prijašnja loša iskustva s demokršćanicima. HKDS nije htjela dati svoga člana jer bi tako bili protiv sebe, a nisu htjeli doći na sjednicu Vijeća jer, kako sam čula, nisu htjeli glasovati protiv mene. Možda sam ja bila nekakav kompromis svih stranaka.

Kako druge stranke nisu ponudile nikakav program, mi mislimo da program HDZ-a nudi rješavanje osnovnih problema u općini Vrbnik koji su kočnica daljnijih razvoja. Možda je to preambiciozan program koji će iziskivati velik angažman ne samo mene nego cijelog Poglavarstva. Kako sam već rekla, u

Poglavarstvu su ljudi koji su poduzetnici i koji mogu u sklopu svoga posla i veza koje imaju to ostvariti ili omogućiti da se neke stvari ostvare. Svatko od tih ljudi ima rezultate u svojem poslu.

VV: Vrbnik je svakodnevni cilj brojnih turista (najčešće izletnika) i ronilaca. Je li moguće i od njih u općinsku blagajnu uliti neki prihod već u ovoj sezoni?

Načelnica: - Razgovarajući o predstojećoj sezoni, kao prioritet smo odredili postavljanje kanti i kontejnera za smeće, te poboljšanje odvoza, a osim toga kanimo zabranti automobilima da u pristaništu idu dalje od stezališta. O naplati parkirališta nije bilo govora, ali treba najprije rješiti parkirališni prostor, jer postojeći nije dovoljan. Bude li se automobile preusmjerilo na parkiralište na Vajavini, treba napraviti odgovarajući put. Naplata parkirališta

Općinsko vijeće

1. Ivan Gršković, predsjednik
2. Emil Volarić, zamjenik predsjednika
3. Marija Dujmović-Pavan
4. Anton Stašić
5. Josip Gršković
6. Ivan Matanić
7. Slavko Zahija
8. Franjo Toljanić
9. Anton Toljanić
10. Mate Vitežić
11. Božidar Volarić
12. Franjo Vitežić
13. Marina Valković
14. Branko Kirinčić
15. Ivan Kirinčić
16. Josip Španjić

Poglavarstvo

1. Marija Dujmović-Pavan, načelnica
2. Ivan Dminić, zamjenik načelnice
3. Josip Volarić
4. Anton Stašić
5. Ivan Toljanić
6. Ivan Čubranić
7. Zlatko Volarić

takoder je moguća putem ugovora.

VV: Kao što je poznato, gradi se cesta prema Sv. Marku, ali se ne rješavaju prilazi Vrbniku. Što kanite učiniti u tom smislu?

Načelnica: - Smatram da cesta prema Sv. Marku nije toliko prioritetna koliko one koje su bliže Vrbniku, dakle, prema Krku i Risiči. Takoder, cesta od Sv. Nedije pema Grohotu je trasirana još kada se probijala, mislim da je to čak i plaćeno, i to će biti jedan od prvih poslova. Takoder treba rješiti cestu prema Bočini, preko Rajske. To su veći prioriteti nego sada aktualne ceste. U budućnosti, naravno, i o tim cestama treba razmišljati, ali na prvome je mjestu prilaz Vrbniku jer je to preduvjet daljnje izgradnje.

Jelena Butković

Dragi naši
Vrbničani,
dragi gosti,

- NADA -

Iskrene čestitke u povodu blagdana
Sv. Ivana, želi vam osoblje restorana
"Nada"

U povodu Dana
naše Općine, Sv.
Ivana, svim
Vrbničanim
i njihovim gostima
elimosreju, mir i
blagostanje,

Poljoprivredna zadruga
"Vrbnik"

U okolini Vrbnika nalazi se mnogo crkvica i kapelica, danas potpuno destruktivno razorenih.

BAŠTINA NESTAJE U NEPOVRAT

Verbnik doista u prošasta doba bijaše previše pobožan. To sviđoči velik broj crikav, oltarova i bratovšćin, koje na čast Boga, B. D. Bogorodice Marije i mnogih drugih svetaca postavnih, sazidanih i nadarenih sa svakoverestnim blagom spomina uzdrži se još i danas kod Verbenčana.“ Tako je pisao J. A. Petris u knjizi “Neke uspomene starinske” polovicom 19. stoljeća.

Doista je trebalo truda i ljubavi da se sagradi 29 crkava, kapelica i poklonaca. Neke su nestale u nepovrat, ostale polako, ali sigurno, propadaju. Zub vremena i naš nemar daju svoj doprinos, a ... “Koliko se moralio potratiti i truditi dok se zazidaše!” (J. A. Petris)

Nadite vremena, potražite ih i kad stanete pokraj tih ruševina, dobro osluhnite, čut ćeće zazive molitve, prošnje i pjesmu puka proteklih vremena. Početak i povijest pojedinih crkvića ostaje nepoznata. Neke se spominju u dokumentima prijenosa vlasništva kao već postojeće ili u zapisnicima kanonskih vizitacija o zatvaranju. Licitacijom je u vrijeme mletačke i francuske vladavine prodano nekoliko crkvića u samome mjestu i danas su to stambeni objekti.

Ostaci preostalih kapelica uglavnom su u okolini Vrbnika.

Nastanak crkvice **Sv. Nikole u Ogrulu** (gore) nije nam poznat. Spominje se kao dar Ivana Frankopana Krčkom biskupu 1453. godine. Svake nedjelje

iz Vrbnika je odlazio jedan svećenik služiti misu. Od 1600. godine u crkvici se više ne održavaju obredi, a kip Sv. Nikole prenesen je na veliki oltar u župnu crkvu.

Crkvia **Sv. Jurja** nastala je 12-13 st., a možda i ranije. Godine 1453. spominje se kao dar Ivana Frankopana Krčkom biskupu, a službu u njoj održavao je vrbnički kler. Godine 1609. crkvia je napuštena.

Kapelju **Sv. Trojice ili Majke Božje Snježne** sagradio je 1521. godine Luka Mihovilić, a obnovljena je 1722. Već 1744. bila je napuštena, a njezina dobra uživao je školski učitelj u Vrbniku.

Crkva **Sv. Krševana** (lijevo) vrlo je stara. Pripadala je mletačkome dužu i bila je bogata okolnim obradivim zemljištem i pašnjacima. Kao zavjetnu crkvu često su je posjećivali domaći ljudi, ali i stranci. Iz izvještaja biskupa Santica 1795. godine mletačkome dužu, doznajemo da je crkvia zatvorena.

Crkva **Sv. Mavra** vjerojatno je nastala u 11. stoljeću, ali nema nikakvog pisanog spomena o početku gradnje.

a koje su, zahvaljujući zubu vremena i našem nemaru,
devastirane i zapuštene

Prepostavlja se da je to bila prva vrbinčka župna crkva. Iz dokumenata iz 1483. godine doznajemo da je narod kaštela Vrbnika dao crkvici vrbinčkom kleru "pod zornicu" (misa koja se služila subotom rano ujutro za žive i mrtve). U zapisniku kanonske vizitacije 1685. godine kaže se da je crkvica dar vrbinčkom kleru od Ivana Frankopana. U njoj se prestalo misiti potkraj 18. stoljeća. (gore)

Crkva **Sv. Marka** (gore desno) nepoznatog je porijekla, ali se često spominje u različitim ispravama kao vlasništvo popa Antona Perfetića, a u kasnijem razdoblju mletačkoga dužda. Potkraj 18. stoljeća u njoj se prestalo misiti.

Kapela **Sv. Mendarine** (desno) prvi put se spominje 1579. godine, a pripadala je obitelji Magdalene pok. Jurja Šimanića. Uz nju je bila i bratovština, a mise su se održavale još 1780. godine. Petris bilježi da su "i ovu crikvu zidali Vitezići, koji su potomci od staroga viteza, koji ovdje stavaše, kad i knezi u Gradcu, a jesu okolo nje njihove i zemlje".

Katica Volarić

POSJET AMERIČKOGLA VELEPOSLANIKA

Američki veleposlanik, gospodin Peter Galbraith, njegova supruga i sinčić, uz pratnju, posjetili su 7. svibnja Vrbnik. Ugledni gosti s velikim su zanimanjem razgledali "Vitežicev biblioteku", a posjetio je i župnu crkvu gdje ga je dočekao župnik.

vlč. Josip Kosić koji ih je upoznao s kulturnom poviješću Vrbnika te crkvenom baštinom. Drago nam je i počašćeni smo što smo tako uvaženu osobu, koja mnogo znači za sadašnji svekoliki život naše domovine, mogli upoznati s djeličem korijena naše opstojnosti.

VRNUL SE DOMA

Zivotne okolnosti, ali još više ljubav prema rodnom Vrbniku, nagnali su Božu Volariću da dalekoj Australiji kaže "zbogom" i da se vradi rodnom Vrbniku, koji je u mlađosti napustio u potrazi za sigurnijim

životom. Na žalost, ostao je prerano bez supruge Darinke, koja je umrla u Australiji, ali je pokopana u Vrbniku. Djeca su ostala tamo daleko... ali Bož ima svoj kutak ovdje, tu je njegovo "doma". Nabavio je traktor s kojim želi biti od pomoći i na usluzi svima kojima treba. Svoj rad nerado naplaćuje u novcu, a volio bi kada bi mu mještani zauzvrat pomogli oko uređenja njegove kuće i okoliša pred Japnenicom.

STARIMA VIŠE LJUBAVI I POŠTOVANJA

Na gradskim vratima sjede i uživaju zasluzeni odmor naši najstariji župljani. Prisjećaju se kako je nekada bilo na ratištima, žurnadama, zabavama, blagdanima... Analiziraju "če je reklo na televiziji, kakovo će bit vrime, ki dan je", to jest, koja je mirovina dalje - ona koja je bila ili koja treba doći. Brige više nisu tako velike, ali tema za razgovor uvijek ima, pa im katkada promakne vrijeme za objed ili Dnevnik već počne.

Neka Bog pozivi naše stare, a nama mlađima neka udijeli malo više ljubavi, strpljenja i poštovanja za njih, jer da nije bilo njih, ne bi bilo ni nas. Oni se nisu nas bojali, nego su nas prihvatali s ljubavlju i svoj život za nas istrošili. A za koga ćemo ga mi istrošiti, ili ga već trošimo?!

Naši najstariji župljani svakodnevno uživaju svoj zasluzeni odmor

Božo Volarić rado pomaže svojim sugrađanima u poljodjelskim radovima

NOVI BROD NA MEDIJSKIM VALOVIMA - RADIO OTOK KRK

Jeste li znali da je na otoku Krku otvorena neka liječnička ordinacija. Ili, primjerice, održana dobortvorna aukcija slika u korist djece branitelja Domovinskoga rata. A možda vas zanima je li most zatvoren zbog bure, a vaša djeca sretno stigla na izlet. Javnom, točnom i brzom priopćavanju, boljoj povezanosti i informiranosti sedamnaestak tisuća stanovnika Krka pridonijet će i novoosnovana radio-postaja. Naime, na inicijativu Općine Vrbnik, 24. siječnja ove godine Ministarstvo prometa i veza dodijelilo je radijsku

koncesiju otoku Krku. Radio otok Krk osnovale su općine Vrbnik, Dobrinj, Baška i Krk, te radne organizacije "G.P." iz Krka i "Marina" Punat. Sjedište radija je u Vrbniku, a s obzirom na tehničke zahtjeve i smještaj odašiljača i repetitora, sama postaja bit će u Krasu. Radio O.K. čut će se ne samo na našem otoku, nego na širem području Kvarnera. Emitiranje bi, prema riječima direktora Emila Brusića, trebalo započeti potkraj lipnja na frekvencijama 89,2 MHz, 96,0 MHz te 96,3 MHz s obzirom na prostorne i smještajne uvjete pojedinih mjesta. Radio O.K., osim dužnosti pružanja informacija iz svih područja, marketinskih usluga domaćim poduzetnicima, pouke i zabave, daje i priliku zapošljavanja, poglavito mlađima. U svrhu obučavanja potencijalnih suradnika, prije mjesec dana održan je tečaj iz područja kulture govorenja, čitanja i pisanja, osnova novinarstva i radio-novinarstva te upoznavanja s tehničkim mogućnostima radio-postaje, koji su održali prof. Mira Katunar, skladatelj i glazbeni producent Slobodan Vujović i novinarka Andrina

PREDSTAVLJENA PJEŠNIČKA ZBIRKA RADOVANA TOLJANIĆA

U organizaciji vrbničkog kulturnog društva "Frankopan", na Uskrsni ponedjeljak predstavljena je prva pjesnička zbirkna našega sugrađanina Radovana Toljanića - "Pokušavam zavrtjeti kazaljke". Predsjednica Društva Marija Kraljić s posebnim je zadovoljstvom istakla kako je pjesnik i aktivni suradnik našega lista, a Jelena Butković podvukla je rijetku senzibilnost stihova iz kojih izbijaju tuga i sveobuhvatna praznina nakon smrti voljene

majke. Pjesme su čitali vrbnički gimnazijalci Domagoj Gršković i Matko Lukarić, a posebni ugodaj dao je Miljenko Parčić na gitari i uskladeni glasovi Katarine Kraljić, Kristine Volarić, Dine Valković, Ivane Kordić i Ružice Kraljić. Autor je također pročitao neke svoje stihove s napomenom da je to njegov lirska dnevnik.

Na promociji knjige "Pokušavam zavrtjeti kazaljke" Radovana Toljanića

OD UMJETNIČKIH RADOVA DO PRODAJNIH SUVENIRA

Mnogobrojni posjetitelji krčke galerije "Decumanus" tri su tjedna mogli uživati u radovima studenata "Vrbničke grafičke akademije" koju vode profesori Frane Paro i Zdravko Tišljar. Dugo očekivani radovi nadahnuti slikovitim i, nikada do kraja viđenim, izgledom Vrbnika, njegovom bogatom glagoljaškom poviješću preobrazili su se u minijature, natpisne na majicama, šalovima, dekorativnim izvacima misala, šahom s figurama od glagoljskih slova, kaleidoskopom i drugim izlošcima. Svi su nešto napravili, istaknuli su profesori, a sada je red na maloj privredi da otkupi predložene ideje i od umjetničkih radova izradi serijske proizvode koje će turisti ponijeti kao podsjetnik da je na ovim prostorima kultura postojala još mnogo prije umjetničkih djela koje ostatak Europe s ponosom pokazuje.

Neke vrbničke kuće dobole su nove ploče s nazivom ulica i brojevima u glagoljskom stilu. Iako su, ako smijemo primijetiti, mogle biti i malo veće, svakako su zoran pokazatelj višegodišnjih boravaka studenata VGA među vrbničkim zidinama.

Studenti VGA dizajnirali su nove ploče s nazivima ulica i brojevima kuća

PET PRVOPRIČESNIKA ZA BOLJU SUTRAŠNJCU

Na svetkovinu Presvetoga Trojstva, 25 svibnja, u našoj je župi održana svečanost prve pričesti. Petorica dječaka, Toni Hrljac, Teo Hodanić, Luka Pavan, Marin Valković, Toni Justić, učenici drugog razreda osnovne škole, prvi su put pristupili Isusovu oltaru da bi blagovali "andeosku hranu". "Nikada tako malo prvopričesnika" - čuje se. Istina, ali oni su naša budućnost i ne mogu biti krivi ni odgovorni da je na tako malo ljudi svaljeno breme vrbničke sutrašnjice.

Mali prvopričesnici - vrbnička budućnost

VATROGASCI, BAREM NAKRATKO, OŽIVJELI ŠKUJICU

Na dan Sv. Florijana, Dobrovoljno vatrogasno društvo Vrbnik proslavilo je 25-godišnjicu postojanja. Tom prigodom održana je na Škujici vježba, na kojoj su vatrogasci pokazali svoju spremnost i spretnost. Zlu ne trebalo, članovi DVD-a pokazali su da se s vatrom ne valja šaliti. Vježbu su promatrali mnogobrojni Vrbničani sjedeći pred ponovno otvorenom "oštarijom", pa je Škujica svojom živošću podsjetila na onu od prije, trg okupljava nja i susretanja.

Zlu ne trebalo, članovi DVD-a pokazali su da se s vatrom ne treba šaliti

SREDIŠTE GOSPODARSKOG I KULTURNOG ŽIVOTA

■ *Od otkupa grožđa, uvođenja ugostiteljskih i turističkih sadržaja, pokušaja stečaja do povećanja proizvodnje i novih ulaganja*

Vrbnički kraj poznat je po stoljetnoj poljoprivrednoj tradiciji gdje vinogradarstvo ima ključnu ulogu. U tom dugom razdoblju njegovanja vinogradarstva razvila se autohtona sorta grožđa i vina, koja ne postoji, niti uspijeva, ni u jednom dijelu svijeta, a to je **VRBNIČKA ŽLAHTINA**. Ta vrsta grožđa uspijeva samo u Vrbničkom polju. Zbog konfiguracije tla i podzemnih voda, Vrbničko je polje nekada bilo gotovo močvarno, zbog čega su prinos i kvalitet grožđa bili promjenjivi. Stoljećima se pokušavalo isušivati zemlju, ali tako velik zahvat nije se mogao jednostavno ostvariti. Prvi plan za isušivanje Vrbničkog polja napravljen je i podnijet Okružnom poglavarstvu u Rijeci još 1917., međutim, nikada se nije realizirao jer Austro-Ugarska monarhija nije imala interesa za hrvatskim Vrbnikom.

Primarni zadatak - isušivanje Vrbničkog polja

Uvidjevši da bez isključivo vlastitih snaga neće moći isušiti plodnu zemlju, Vrbničani su s istaknutim intelektualcem dr. Dinkom Vitezićem 27. prosinca 1892. ustanovili

Zadrugu za odtok vode u Vrbničkom polju, preteču današnje **Poljoprivredne zadruge**. Od 1892. do 1990. Zadruga je mijenjala ime i formu, ali je u 102 godine postojanja, u različitim oblicima, neprekidno djelovala. Kao gospodarski subjekt organizirana je 6. ožujka 1904., kada se registrirala kao **Gospodarsko trgovačko društvo**.

Primarni zadatak Zadruge bio je prikupljanje novca za isušivanje Vrbničkog polja i razvoj proizvodnje vina, ali i druge poljoprivredne djelatnosti iz kojih su se finansirale zadružne potrebe. Isušivanje Vrbničkog polja, koje je izuzetno složen i skup pothvat, trajalo je u različitim fazama i različitim intenzitetom sve do 1948., kada je prokopan tunel koji je nakupljenu vodu odvodio u more.

U tijeku svojega dugogodišnjeg postojanja,

Poljoprivredna je zadruga, osim projekta isušivanja Vrbničkog polja, razvijajući poljoprivrednu djelatnost, ali i kao jedino i isključivo središte gospodarskog i kulturnog života u Vrbniku, postala njegova osnovica u proteklih sto godina. Njegujući sorte američke loze i razvijajući kvalitetu grožđa, a ne uroda, kao ostali otočani, Vrbničani su razvili osebujnu sortu. Zbog toga je 1929. osnovana **Vinarsko-vinogradarska zadruga**, a vlastitim novcem, jer se u Kraljevini nije mogao dobiti kredit, sagrađen je 1932. **Vinarski podrum**. Vino Vrbnička Žlahtina pročulo se u Kraljevini, tako da je 1930. dobilo Počasnu diplomu na sajmu u Zagrebu, 1932. Zlatnu diplomu na sajmu u Beogradu, 1936. Zlatnu diplomu na sajmu u Zagrebu i Ljubljani, a 1938., 1939. i 1940. uzastopno je nagradjivana Zlatnom diplomom na sajmovima u Zagrebu. Uspješnom proizvodnjom vrbinčki se kraj razvio, a Zadruga je stekla značajnu imovinu. Okončanjem Drugoga svjetskog rata, završava se i prva, najsvjetlijia faza Poljoprivredne zadruge "Vrbnik".

Godine propadanja

U drugoj fazi, koja je trajala u komunističkom sustavu, do 1990. godine, Zadruga je propadala. Otimanjem zadružne imovine, a u strahu od privatnog vlasništva, proizvodnja grožđa i vina sustavno se smanjuje, tako da od nekadašnjih 200 tona grožđa, između dva rata, danas bilježimo od 60 do 100 tona grožđa. Također, postupno se prestajalo s proizvodnjom vina, Zadruga se sve više pretvara u otkupni cen-

tar putem kojeg se od zadrugara otkupljuje grođe, a Vinarski podrum i oprema bespovratno propadaju.

Da bi se osigurao život Vrbničana, jer od poljoprivrede nisu mogli ni preživjeti, u Zadruzi se otvorio pogon netkanog tekstila, koji se, kada je postao profitabilan, izdvatio u samostalno poduzeće.

Zadrugu je održavala još samo potreba za otkupom vina i imovina koja, iako podruštvovljena, ne može biti oduzeta. Prilikom jedne od posljednjih relevantnih registracija, i to 15. ožujka 1980., kada je registrirana kao Poljoprivredna zadruga "Vrbnik", imala je u vlasništvu:

- Zadržući dom
- objekt Vinarskog podruma, kapaciteta 10-12 vagona s potrebnom opremom i punionicom do 1000 boca na dan
- pet prodavaonica
- sedam poslovnih objekata, i to hotel "Vrbničke nad morem", depadanse "Jadranka" i "Galeb", gostioniku "Vrbničkoj Žlahtini", buffete "Zgribnica" i "Namori" i slastičarnicu "Dubravka"
- vozni park potreban za obavljanje djelatnosti

Međutim, 1985. Zadruga potpuno nestaje: donošenjem Zakona o udruženom radu, te u skladu s drugim propisima koji su tada bili na snazi, Poljoprivredna zadruga prelazi 1985. u **Osnovnu organizaciju kooperanata** u sastavu Radne organizacije "Zlatni otok Krk". Sva imovina koju je zadružna stvarala gotovo sto godina, postala je društveno vlasništvo. Radna organizacija koja se bavi turizmom i nema ništa s poljoprivrednom proizvodnjom, u Vrbniku

Jedan od objekata P.Z. "Vrbnik"

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE POSLOVANJA ZA 1996. GODINU PO ZAKLJUČNOM RAČUNU

- Ukupni prihod	5.381.338,00 kn
- Ukupni rashodi	5.086.603,00 kn
- Dobitak finansijske godine	294.735,00 kn
- Prosječno mjesечно isplaćene netto plaće	2.004,19 kn
- Prosječan broj zaposlenih	9
- Vrijednost građevinskih objekata	6.669.625,00 kn
- Vrijednost opreme	4.363.157,00 kn
- Akumulirana amortizacija opreme	725.378,00 kn
- Akumulirana amortizacija građevinskih objekata	2.208.272,00 kn

Ukupni prihodi povećani su u odnosu na prethodnu godinu za 47 posto.

To je rezultat promjene strukture proizvoda namijenjenih domaćem tržištu te povećanje opsega proizvodnje.

Ukupni rashodi rastu za 42 posto i rastu sporije od ukupnog prihoda za 5 postotnih poena.

Ostvarena svota dobitka povećana je u odnosu na ostvarenu svotu dobitka aktivnosti i poduzetih mjera na smanjenju troškova i tržišne orientacije što ih je poduzimala uprava. Vrijednost opreme u odnosu na 1990. je porasla za 100 posto, a tijekom 1997. planiramo investirati, što u opremu što u građevinske objekte, oko 1.000.000,00 kuna.

Godine 1990. izvršena je procjena građevinskih objekata koja je iznosila 1.383.447,00 DEM ili 4.925.071,00 kn.

Sadašnja neto vrijednost građevinskih objekata iznosi 4.461.353,00 kn, što je rezultat deprecijacije, odnosno obračuna amortizacije. Međutim, investicijskim ulaganjem i održavanjem objekata u razdoblju od 1990.-1997. očuvala se ukupna vrijednost zaprimljenih građevinskih objekata.

koji nema razvijen turizam i koji je isključivo poljoprivredni kraj, uništila je djelatnost i imovinu Poljoprivredne zadruge. Logična posljedica takve situacije bila je da je 1989. godine nad Osnovnom organizacijom kooperanata otvoren stečajni postupak na tadašnjem Okružnom privrednom sudu u Rijeci. Prodajom stada ovaca i unovčenjem dijela imovine, namireni su svi vjerovnici i stečajni postupak pretvorio se u postupak redovne likvidacije.

Uvidjevši da će uz već upropastenu poljoprivrednu proizvodnju izgubiti i imovinu, zadrugari bivše Poljoprivredne zadruge, a tada propali kooperanti propale Osnovne organizacije kooperanata, koji isključivo žive od poljoprivrede, iskoristivši netom donesenim Zakon o zadrugama, potkraj 1989. osnivanju novu

Poljoprivrednu zadrugu "Vrbnik". Toga je dana započelo treće razdoblje u stogodišnjoj povijesti vrtničke Zadruge. Četrnaestoga svibnja 1990. stečajni sud dodjeljuje preostalu imovinu likvidirane Osnovne organizacije kooperanata Općini Krk, koja ne znajući što bi s potpuno uništenom i faktički bezvrijednom imovinom, istu vraća Poljoprivrednoj zadruzi "Vrbnik", kao sljedniku stare

Poljoprivredne zadruge, za što su postojale i zakonske osnove.

Nakon analize imovine u Poljoprivrednoj zadruzi "Vrbnik", utvrđeno je da je stanje katastrofalno. Objekti i oprema bili su potpuno uništeni, tako da je bez značajne investicije bilo nemoguće zadrugu dovesti

u funkciju. Većina opreme je otpisana, a Vinarski podrum sagraden 1932. iz bilo je potrebno iz temelja renovirati.

Poljoprivredna zadruga "Vrbnik" od 1945. do 1990. godine

• VINOGRADARSTVO I VINARSTVO

Godinama se vino proizvodilo na način da je P.Z. "Vrbnik" otkupljivala grožđe od zadrugara i proizvodila vino koje se prodavalo na tržištu kao gotov proizvod. S komunističkim sustavom i promjenom režima vlasništva, mijenjala se uloga Zadruge, koja je sve manje sudjelovala u proizvodnji, a sve više samo u otkupu viška grožđa od zadrugara.

Otkupne cijene bile su jedne, ali su vinogradari morali prodavati višak grožđa jer nisu imali gdje s njim. Vinarski podrum kao osnovni proizvodni pogon s opremom sve je više propadao. Iako je vinu "Vrbnička Žlahtina" priznata kvalitetata, a kako se u Vinski podrum nije ništa ulagalo, 1990., neposredno nakon što su zadrugari povratili imovinu, "Istravino", koje je godišnje otkupljivalo između 60 i 100 ton grožđa, poslalo je kamion da se oprema iz Vinskog podruma odveze u "Metis". Kvaliteta vina bivala je sve lošija, a ni zadrugari više nisu mogli živjeti od grožđa koje su uzgojili.

• TURIZAM, UGOSTITELJSTVO I TRGOVINA

Od 1950. do 1975. napravljeni su značajni preokreti u ugostiteljstvu i trgovini.

Sagradieni su hotel, depadansa i poslovni trgovaci objekti. Na žalost, od 1975. do 1990. u sagrađene objekte nije se dovoljno ulagalo pa je i ta imovina propadala.

Poljoprivredna zadruga od 1990. do prve polovice 1997. godine

Početkom 1990. godine P.Z. "Vrbnik" suočila se s dva golema problema:

1. neadekvatan Vinarski podrum s opremom koja nije omogućavala nikakvu proizvodnju

2. ugostiteljski i trgovaci poslovni objekti zahtijevali su značajne investicijske zahvate. Suočena s ta dva problema, Zadruga se odlučila, zbog strateških ciljeva i tadašnje situacije u Republici Hrvatskoj, na razvoj projekta "Revitalizacija Vrbničke Žlahtine".

• PROJEKT REVITALIZACIJE "VRBNIČKE ŽLAHTINE"

Otkupljivanje grožđa i preprodaja nisu zadovoljavali zadrugare i oni su zahtijevali razvoj i unapređenje proizvodnje. Imovina se morala spasiti i oploditi.

Investicija je provedena u ratama, a i zadrgari su se odlučili na investiranje, pod cijenu toga da razvojni put traje dulje.

Investicija je podijeljena u dva dijela:

- prva obuhvaća potpunu rekonstrukciju Vinarskog podruma, nabavu opreme za kapacitet cca 500.000 kg grožđa, i to rezervoare, prese, filtre, tehnologiju kontrolirane fermentacije, sve s pripadajućom opremom

- druga obuhvaća zaokruživanje proizvodnje vina, koja podrazumijeva punionicu i ugostiteljski sadržaj u Podrumu

Prva poslovna godina započela je u lipnju 1990. Novac za zaokruživanje procesa proizvodnje pribavljen je iz različitih izvora. Otkupljeno je 156.385 kg grožđa, što je bilo 512 posto više nego 1988. ili 176 posto više nego 1989. godine. Zadrugarima je plaćena otkupna cijena 30 posto viša od prosječne otkupne cijene te godine u Republici Hrvatskoj.

Do polovice 1997. godine zaokružen je proces proizvodnje vina, a u tijeku je isporuka punionice, i na tržište su plasirani proizvodi "Vrbnička Žlahtina" i "Zlatna Vrbnička Žlahtina", koja se poslužuje i u Predsjedničkim dvorima.

P.Z. "Vrbnik" već dvije godine samostalno nastupa na Sajmu vina u Zagrebu i dobila je za vino iz berbe 1995. "Kristalnu čašu" kao najbolje autohtonu vino u Republici Hrvatskoj.

P.Z. "Vrbnik" otkupila je 1996. godine 342.135 kg grožđa po iznadprosječnoj cijeni.

U promidžbene svrhe snimljen je i dokumentarni film "Krčko božansko stablo

(nastavak na sljedećoj stranici)

- Vrbnička Žlahtina". Zaokruživanjem kompletne cjeline i osamostaljivanju u vinarstvu postignut je cilj i ostvaren projekt "Revitalizacija Vrbničke Žlahtine" i djelomično omogućena egzistencija domicilnom stanovništvu.

• UGOSTITELJSTVO, TURIZAM I TRGOVINA

Sagledavajući cjelokupnu situaciju kadrova i finansijskih sredstava, P.Z. "Vrbnik" se opredijelila za samostalan investiciju ugostiteljskih sadržaja u Vinarskom podrumu, a ostale objekte dala je u najam domaćem stanovništvu.

Investicija ugostiteljskog sadržaja u Vinarskom podrumu je završena, a dio ugostiteljskih objekata - gostonica, depadansa i buffet "Zgrinica" - dati su u desetogodišnji najam. Preostao je još hotel, koji nema nikakvih uvjeta za rad te, ukoliko ne bude zainteresiranih, bit će smješteni u privatnim sredstvima i pozajmljenim novcem uči u rekonstrukciju, koja, prema predračunu, stoji 1.000.000,00 DEM.

Čija je zadružna imovina?

Vlasništvo nad zadružnom imovinom do uvođenja vlasništva nije bilo sporno. Naime, sva imovina Poljoprivredne zadruge bila je zadružna, odnosno po tadašnjim vlasničko-pravnim režimima - skupno vlasništvo, što znači imovina svih zadrugara. Uvođenjem društvenog vlasništva, zadružna imovina postala je društveno vlasništvo. Tako su zadrugari koji su desetljećima stvarali zadružnu imovinu izgubili sva prava. Kao posljedica toga, 1985. godine Poljoprivredna se zadružna pretvorila u Osnovnu organizaciju kooperanata koja je završila u redovnoj likvidaciji i čijom imovinom se postupalo kao s društvenom imovinom.

U studenome 1989. zadrugari, njih 136, donijeli su na Skupštini odluku o osnivanju nove Zadruge i na temelju zakonske odredbe Poljoprivredna zadružna "Vrbnik" povratila je djelomično svoju imovinu. Tako je, osim imovine propale Organizacije kooperanata, vraćena i imovina koju je 1. siječnja preuzeo Hotelsko poduzeće "Njivice" iz Njivica.

Šesnaestog prosinca 1995. godine zadrugari P.Z. "Vrbnik" usklađuju se po novom Zakonu o zadrugama. Trinaestog lipnja 1996. Trgovački sud u Rijeci donosi rješenje o usklađenju sa Zakonom o zadrugama i Zadruga se upisuje u sudski registar pod nazivom Poljoprivredna zadružna "Vrbnik".

U P.Z. "Vrbnik", koja je organizacija zadrugara, njih 103, što znači da su to danas gotovo svi poljoprivrednici Vrbnika, ne postoji privatno vlasništvo, ne postoji društveno vlasništvo, nego postoji jedino i isključivo zadružno vlasništvo koje su u proteklih 100 godina stjecali očevi i dječovi današnja 103 zadrugara.

Ivan Volarić,
upravitelj P.Z. "Vrbnik"

O jednom drugom Ivanu i, oprostite, o smeću SV. IVAN EKOLOŠKI JE NAJSVJESNIJI EVANĐELIST

Stanovnici Krka "proizvedu" godišnje oko 17.000 tona smeća, ljeti im u tome pomognemo i mi turisti. Svi znamo gdje ono zavši - na Treskavcu ili po drmunima, a nigdje ne izgleda baš lijepo. Ako smijem dati savjet otočkim dužnosnicima: nastojte organizirati neka mjesta gdje bi se prikupljali stari hladnjaci, perilice rublja, štednjaci i ostala bijela tehnika, pa i stari madraci. Bačeni uz cestu, uistinu, ne izgledaju lijepo

Moram priznati odmah na početku da nisam rodom s otoka Krka i ne živim na njemu pa ne znam imam li pravo pisati za vaš list koji izlazi uz proslavu Sv. Ivana Krstitelja. Ali ako je za dozvolu dovoljna ljubav, a ona sve pokreće i opravdava, onda možda mogu dobiti to pravo, jer volim otok, kao i cijela moja obitelj. U Polju provodimo ljetne praznike već 20 godina, a i ponekad tijekom godine "pobjegnemo" preko vikenda na otok. I uvjek zaključimo zajedno s apostolom Petrom: "Dobro nam je biti ovdje!" Ja, dakle, nisam s Krka, no moj muž, pa i djeca, vuku porijeklo iz Omišlja, gdje je muževa pranona prije više od sto godina bila meštrica. Prema tome, malo smo i Boduli! U Zagrebu, gdje živim već gotovo pola stoljeća, posljednjih 30 godina stanujem u novozagrebačkoj župi jednog drugog Sv. Ivana, onoga koji je rekao: "Bog je ljubav". Upravo on, Sveti Ivan Evandelist, je povod mog pisanja i njega često spominjem kad govorim o potrebi smanjenja

smeća. Naime, podsjećam na ono mjesto u Evandelu u kojem se govori o umnažanju pet kruhova i dvije ribice, što su čudesno umnoženi nahraniли pet tisuća ljudi. Sva četvorica evandelistu spominju taj togadaj, no samo Sveti Ivan navodi Isusove riječi: "Skupite pretekle ulomke, da ništa ne propadne".

(Evangelje po Ivanu 6,12). A preostalo je - dvanaest košarica! Upućuje nas, dakle, što trebamo činiti da naši ostaci ne postanu otpad, da bude manje otpada, ali i manje gladi. Neka mi teolozi ne zamjere na ovom pojednostavljenom

tumačenju događaja umnažanja koje ima više i drukčije značenje, no mislim da smijemo vidjeti i ovo ekološko.

Zato i kažem da je Sv. Ivan ekološki najsvjesniji evangelist.

Stanovnici Krka "proizvedu" godišnje oko 17.000 tona smeća, ljeti im u tome pomognemo i mi turisti. Svi znamo gdje ono zavši - na Treskavcu ili po drmunima, a nigdje ne izgleda baš lijepo. Ako smijem dati savjet otočkim dužnosnicima: nastojte organizirati neka mjesta gdje bi se prikupljali stari hladnjaci, perilice rublja, štednjaci i ostala bijela tehnika, pa i stari madraci. Bačeni uz cestu, uistinu, ne izgledaju lijepo.

A kad bacamo otpad, razmislimo je li sve baš otpad, možda nekome i ne bi bio. Sačuvajmo što možemo, pa će

hrpe smeća koje treba zbrinuti biti manje! (To se, inače, u postupku zbrinjavanja otpada naziva izbjegavanjem nastajanja otpada i vrednovanjem otpada). Kad bih ja bila "vlast", na sve kante za smeće prilijepila bih oву sličicu, kako bi svi kad ga bacaju razmislili hoće li se ovo dogoditi našoj djeci i unucima.

Na, ovaj put bez ljudi!

Ana Švob

I VIKENDAŠI IMAJU PRAVO GLASA

Sunčani, proljetni vikend naveo me na šetnju šumom Gomirje. Uz lijepi Požarni put kanila sam ubrati ciklame i šparoge. Iznenadilo me koliko se okoliš promijenio od prošle godine. Trava je narasla i velikim dijelom sakrila pod svoje okrilje napuštene automobile i odbačene kućne aparate, dok su novosagrađenim suhozidima vlasnici jasno dali do znanja da je to privatno zemljiste. Zbog toga ni ja, ni niti drugi, nemamo što tu tražiti. Ni ciklame ni šparoge.

Pomislila sam da bih možda mogla pomaknuti koji kamen i ući, a poslije sve vratiti na mjesto. To me podsjetilo na moju imovinu koja je od davnina bila ogradena suhozidom. Prije nekoliko godina, pri gradnji tog istog Požarnog puta kojim sam šetala, srušen je, ne jedan kamen, već mnogo njih. I nitko, baš nitko, nije ih htio vratiti na mjesto. To se dogodilo i ostalim vlasnicima u blizini. Uzalud su bile moje usmene molbe, pisani zahtjevi i obilasci odgovornih. Tražila sam samo da se to popravi, no ograda je još uvijek srušena, zemlja se osipa, a stogodišnje oštećene masline pate.

Vjerujem taj suhozid tada nije značio i pravo vlasnika da se njegovo poštuje. Nastavila sam šetnju zakinuta za poneku šparagu i ciklamu, ali zadovoljna shvatitiši da su se vremena promijenila i da su ljudi u Vrbniku, ogradiši svoje, spremni poštovati i moje.

Zato sam se ponovno neugodno iznenadila kad sam došla do Draženice gdje se gradi nastavak požarnog puta prema Sv. Marku. I opet je moja privatna imovina oštećena zbog općedruštvenog interesa, a ja uvrijedjena zbog načina na koji je to učinjeno.

Vjerujem da nisam jedina.

Ni toga puta o namjeri izvođenja radova nisam obaviještena. Stabla koja su tom prilikom posjećena, otuđena su, iako, priznat ćeće, ona nisu od općeg interesa. Nakon svih promjena u našem društvu, neshvatljivo je da se još uvijek ne poštuju zakoni o vlasničkim pravima.

Dogada li se to zbog nemara, neznanja ili...?

Onome tko je prisvojio moja drva želim da se dobro njima grie, dok će ja, nastavljući šetnju po novom putu, ubrati macić šparoga koje će pojesti uslast.

Predlažem i pozivam sve oštećene vlasnike da se udržimo kako bismo utjecali na odgovorne osobe u Općini da se takvi radovi provode s dužnim poštovanjem zakona i vlasnika koji su ujedno i porezni obveznici.

Ne treba zaboraviti da i mi koji nismo cijelu godinu u Vrbniku više nego uredno podmirujemo obveze plaćanja poreza i komunalnih naknada.

Želimo lijeplj izgled Vrbnika i sudjelovanje u djelomičnom odlučivanju putem udruge vikendaša.

Marija Minić

Ugrožene životinje

NA KRKU, CRESU I PLAVNIKU BJELOGLAVI SUP ŽIVI VEĆ 10.000 GODINA

Četrdeset tisuća kuna kazne za uništavanje bjeloglavih supova ne bi trebao biti jedini razlog očuvanju tih životinja

Želimo li očuvati prirodnu ravnotežu u bilnjom i životinjskom svijetu, moramo zbog promjena u načinu življenja, industrijskog razvoja i drugih okolnosti koje tu ravnotežu narušavaju, učiniti dodatni napor u očuvanju pojedinih vrsta. Supovi (strvinari, lešinari) su najveće grabljivice na Zemlji koje svoje obitavalište imaju na otocima Cresu, Plavniku, Prviću i Krku (područje između Vrbnika i Baške). Nekad su bili i na Sv. Grguru i Golom. Gnijezde se na stijenama iznad mora, za razliku od drugih sredina gdje žive u visokim planinama i kanjonima. Svjedoci su svih geoloških promjena nastanka otoka. Otapanjem leda, bjelogлавi supovi ostali su na ovim stijenama i dočekali more. Na našem području odupiru se buri već 10.000 godina.

Danas u ovim krajevima ima oko 250 odraslih ptica. Svake se godine izleže 120 ptica, a 50-60 ih preživi. Prvih pet godina putuju do Italije, Turske, Grčke, a onda se vraćaju i ostaju ovde u trajnim parovima cijeli život. U šestoj godini formiraju se kao par i u tom paru ostaju 50-60 godina. Nije to tako jednostavno, jer čitav se život svodi na življenje u zajednici, gdje svatko ovisi o onom drugom. I samo ih takva kolonija čini sigurnima.

Mužjak i ženka se ne razlikuju, leže na jajima ravnopravno se izmjenjujući. Hrane se lešinama, a nakon obroka od dva kilograma mesa mogu preživjeti bez hrane do 20 dana. Najradije jedu iznutricu uginule životinje. Prerežu rupu u trbušnoj stijenki lešine, pa kroz nju provuku vrat i ne izvlače glavu do kraja "gozbe".

Kljun im je kukast, duži od glave. Noge su im snažne, ali prsti su slabi. Pandže su kratke, malo svinute i uvijek tupe. Krila su im raspona do 2,5 m, široka i jako zaobljena. Rep im je osrednje dugačak, zaobljen ili stepeničasto rezan, a sastoji se od krutih pera. Ždrijelo se širi u prostranu volju, koja se napunjena hranom ističe na vratu poput vreće.

Zbog malog broja supova na ovim područjima, potrebno je provoditi zaštitu na način da im se ostavlja hrana

Danas na našem području živi oko 250 bjeloglavih supova

na određenim mjestima jer zbog suvremenog uzgoja ovaca ostaju bez hrane, tj. uginulih ovaca koje prema prirodnom mortalitetu čine 5-10 posto ovaca. Drugi način spašavanja ove vrste mogu ostvariti ribari spašavanjem male, tada još bezopasne životinje, od utapljanja. Na otoku Cresu, u mjestu Belom, postoji neprofitabilna organizacija Eko-centar, koja djeluje pod vodstvom dr. Gorana Sučića, koji se zalaže za očuvanje prostora gnijezdenja pa su u tu svrhu sposobili 1996. oporavilište za bjeloglave supove, također u Belom. Nakon oporavka, supovi se puštaju u prirodu, na "svoje stijene i škrape", po kojima su možda i dobili ime (sup, sip, šup - od šupljine).

Za bjeloglave supove zainteresirao se i Forum krčke mladeži i nedavno organizirao tribinu. Takve akcije pokazatelji su "dobre volje" i želje da se očuvaju rijetke vrste spajajući kulturno-povijesno naslijeđe i način življenja ljudi, jer 40.000 kuna kazne za uništavanje bjeloglavih supova ne bi trebao biti jedini razlog očuvanju tih životinja koje "žive s nama" na ovim stijenama.

Ivan Katunar

DED MI JE DAL KURAJA ZA SOST!

■ Kad bi bil na Placi tanec - ja sen stal i habal i ondat berzo tekuć domu na sufit, dobro bin puntal vrata da mi niki ne pači i onda udri...

S velikim zadovoljstvom na stranicama Vrbničkih vidika pozdravljamo svima dragog Ivana Dijanića Paškuca, našega poznatog sopca.

Vrbnički vidici: Ive, koliko ste nevestic prepejali do crikve.

Ive: - Čudo, judi moji. Počel sen sost va petnajston letu. Zračunajte koliko je to. Moj ded Ive je isto bil sopec. Od njega sen čudo naučil. Ded je sopel ze pokojnin Bilkon. Kad bi bil na Placi tanec - ja sen stal i habal i ondat berzo tekuć domu na sufit, dobro bin puntal vrata da mi niki ne pači i onda udri... A sopel sen ja i po Dobrinjskom. Ni

bilo noti ku nisen znal. Čudeli su se judi kako to ja moren.

Pervi put sen sopel z dedom. On mi je dal kuraja. Potla me je za kunpanja prijej pokojni Osip Čubranić Primorec. Na nediju po Vičernji placa je bila naša.

Do II. svetskog rata sopel sen i va limenoj glazbi. Nastupali smo va Telovskoj procesiji i za Božić. Po ratu vlast je to zabranila, tako su se ti običaji zaterli.

Volel sen sost, ali ne moren reć da sen sopel samo od zadovoljstva, bila je i potriba, dobit kigod šold za ondašnje skromno življenje bilo je dobro.

Vrbnički vidici: Pametite se Vi, Ive, da se u nas soplo i va mih?

Ive: - Kako ne! Jeden stari Lucetarić, staval je Pod zvonik, njegova kuća graniči s našun, on je sopel va mih. Niki su sopli va brimbiraču. To je bilo teško za naučit. Pokojni Stari Pera, tako su ga zvali, a to je bil Ani Perove otec, on je dobro sopel va brimbiraču. K njin bimo bili prihivali na fraj, a Stari Pera udri polku na brimbiraču.

Vrbnički vidici: Ki Vam je bil zadnji pir?

Ive: - Zadnja nevestica ku sen pejal do crikve bila je Silvija Volarić. I nje muž je sopec. Misli su da će mi ga zgorun Grohoton rabit oslić, ali sve je pasalo dobro i bez oslića. Moramo se malo i našaliti.

Moja sopela sad počiva. Drago mi je čut ovih mlađih ki uče sopeli. Ja sen naučil Franića. Samo neka Bog da dā naši lipi stari običaji žive i deje.

Josip Kosić

Ivin ded, takoder Ive, bio je jedan od najpoznatijih vrbničkih sopaca

IN MEMORIAM

PRIJATELJU, ČOVJEKU, SLIKARU

Zlatni čičak

Čičak Vladimira Potočnjaka

primorski je cvijet,

naš simbol

na rubu rodnoga polja

i na putu kroz svijet

Skroman i trnovit,

jak, kad ustreba silovit

zlatni čičak

doziva sunce i more

svjetlo i sjenu

ženu Primorku

na uskom prozoru prema buri

i kosu bujnu raspletenu

Plavo oko dubine

krik ljudske visine

i odjek primorske hridi

koji se ne čuje i ne vidi

koji ječi bez riječi

kao vapaj jedne generacije

Čičak Vladimira Potočnjaka

primorska je pjesma žalovita

simfonija zlatne srži

što vrije i prži

"Trajna nina nine-e-e-na..."

Život uz kamen i more

Umiranje sjajne zvijezde

u žarkim bojama zore

Ruka je pala

Pjesma je stala

Vlado!!!

Vlado Potočnjak rođen je 1924., a umro 19. ožujka 1997.

Vlasta Sindik-Pobor

Dragi Vrbničani
i gosti našega
grada,

Slaveći blagdan Svetoga
Ivana, zaštitnika naše župe,
želimo vam mnogo radosti,
mira, zdravlja i poslovnih
uspjeha,

P.Z. "Katunar"

SREĆU, ZDRAVLJE I
BLAGOSTANJE, TE
ČESTITKE ZA IVANJU, SVIM
STANOVNICIMA OPĆINE
VRBNIK ŽELI
MINI-MARKET "DRAGA"

ŽIVJENJE NA KAMIKU

Kamo su hodeli?
Če su sve oteli?
stelba, spjaža,
opet kamik,
na sve vike vavik.
Če su delali?
Če su jali?
Mej kamikon kopali.
Kruh černi parčivali
i sve na vike blagosliv-
jali.
Kad je bilo tesno va koži,
i va duši pečalnoj,
nebo visoko, a more gel-
boko,
Opet su seli na kamik i
hvalili Spasitelja
za sve vike vavik.

Mira Anić

ŽLAHTINA

Želta
Plemenita
Mučna
Korisna
Kripinja, veselje
Tuga i nevoja,

Božje dobro zlorabljeni,
ko se još ovdje plaća.

Mira Anić

UTIHA

Noćas sve je modro:
Šume su modre,
modra su mora
Zvijezde nad nama
modru svjetlost zrače...

Brodovi modri
trag modrine slijede
Dodiri modri
u posteljama nekim
bude ljubav modru...

Ova je pjesma modra:
U zoru utihe
nema joj jeke

Radovan Toljanić

NAŠ MAT

Vavik si nosila
brince naše muki,
i sranjala vavik
žuji plne ruki.
Govorela metke,
na mestu besedi,
mižeriju sranjala
da ne vide ju susedi.
Čekali smo,
vapor beli
da će prit,
glavi smo dvizali
ma ni ga bilo vidit.
Nismo ni znali,
da ne vrnu se vavik,
vapor beli,
na svoj kamik.
Va neveri, va buri
moj feral si vavik,
još i sad me tepli
njegov žlti plamik.
Stiskali se va te,
ti si bila sten,
naša mat, naša mat.
Denes to dobro
čutin i znan,
mati moja
i on naviga.
Va hudoj buri
ti si bila sten,
naša mat, naša mat.

Marina Valković

DAR LJUBAVI

Ja sam još uvijek
na zlatnom žalu
i čekam da se Ljubav
po meni prospere
sa tamnih borovih niti

Preda mnom bešumno umiru
osamljene morske trave,
a more svejednako zbori
svoju priču neprolaza...

Nebeski oblaci modrine
zastrt će umornu svjetiljku
dana,
a ja će proći
dugim žalom
kroz jesensku večer
na dlanovima noseći
Ljubav...

Radovan Toljanić

DOME, MILI DOME

Volin naše more i naš grad,
pasat priko place
kamenih škrili,
i zdolun brigon se pošunyat.
Volin dedovu kamenu kuću,
barki i valometi,
šum mora, juga i bure,
i se sorti zmišanih vetri.
Lipo mi je i naše poje
ravno, velo i plodno,
žal mučnih judi ki ga nastaje
da pride bogato i rodno.
Volin pod večer pogjedat ribari
kako z barkami gredu z dragi ven.
Neka se vernu po lipu i tiho
ma tel će čapat, al ne.
Najlipje mi je pohabat
mili poj sopel i kanta,
mesopusnih lipih užanci,
i starinskog versa i lonca.
To je moj mili dom,
nijedan mi drugi ne rabi,
ne bi bil kako i on.
Va njemu želin živit, bivat,
proživit sve i o tomu uživat.

Marica Stašić-Milić

RUKI

Partili smo će
jeden po jeden,
na škoju je ostal otec
već fanj truden.
Partili smo će
aš nan je bilo malo mesta,
i brat, i sestra,
i naša nevesta.
Sedaj čujen da ze dvornic
pada pitura,
i ze krova opuki
kada je malo veća bura.
Sedaj čujen more
kako se pol kuće vognjiva,
i staroga oca
kako šempre nas naziva.
Zdurajte još malo, čaća,
Boga molin seki dan,
da makare još jedenput
drage Van ruki čapan.

Marina Valković

JUBICA

Špija me,
špija...
glava jena mala,
meni jako draga.
Od kuda?
Z germića!
Skromna, sramežljiva
Jena modra glavica,
Meni jako draga.
Ma kako lipo vonja!
Kadi je ti dih našla?
Kadi ga je nabrala?
Samo ona zna.
A, ma kako lipo vonja,
ta mala,
meni
najdraža.

Marinka Polonijo

Radovan Toljanić

Radovan Toljanić

Stric Osip

DEDE, KAMO PEJA OVA ČESTA?

Ni druge, rabi čapat rankun v ruki i tribi poč očistit klančiće ako ćete se Vi i Vaši furešti kalat do mora.

Natental sen vnuka da me zapeja **z** auton do Svetoga Marka. Ni mogel reć "Ne" aš sen i ja nikoliko pomogel da se to auto kupi. Čul sen da se probija česta ze ove naši bandi do Javne i deje i otel sen to poč vidi.

Partili smo nediju zapolne. Vnuk je zel dodar i kupaće gaćice.

Ja više nis računal da će vidi te naše lipi žali Drestelnu, Rasohi, Javnu, pogotovo da će lipo nasideć prit do njih.

E, ali čovik se jednomu nada, a dogodi se će se dogodi.

Ze auton smo se vozili malo, jedva smo se dvignuli ozgora Draženice rabeli smo se skercat da ne šundramo auto. Česta još ni finje-na, dobro, tu se niš ne more - homo naprid hodeć, kad smo već tu, nagovorel sen vnuka, a morda boje da nis (ti mulac me vavik pohaba kad ne rabi), drugi dan se doktorica

za glavu čapala kad mi je mirila tlak. Judi moji, će sen ja proval. Ta česta gre nikamo zgorun, zgorun bi reć drito na verh, ondat se naglo spušća, pe nikamo zavija, a ondat se opet dviže, dviže. Mora vidi ni. Pari ti se da si nigdi posrid otoka. Ki se misli poč kupat, ovdi nima ča iskat. Klančići po kih se moglo prit na žali, sad jih vidi ni, to je ili zarašćeno ili zahitano **ze** materijalon, zač ova česta je posobojno

Široka. Moj vnuček se s početka ni dal, gazil je sprid mene, ja mu se istešo mis otel pustit, sve sen misle: kad more Štefan, moran i ja zderžat, ter sen i mlaji.

Najedanput vnuček se naglo okrenul k meni, bilo mi ga je žal kad me onako pušć, ves mučen, zapital: "Ma, dede, kamo peja ova česta?"

Če sen otel odvišćat, a nis, ni za pravit. Jedva sen zustil: - Moramo bit već nigdi blizu mora. Ala, forzajmo se još malo.

I tako smo prišli na Javnu. Točnije, ozgora Javne zač na žal se ne more, nego jedino kako no se reče "na sve četire". Vnuk je šel doli malo skližeć

se, malo se deržeć za germi. Mene su škapulali jeni furešti. Oni su prišli ze auton od Punta ali ze bandi od Risiki. Vajda su videli kako izgjedan pe su mi ponutili da se vernen š njimi.

Put za nazad - to je bila pjesma. Lipo su to udelali naši Risičani.

Svaka im čest. Od Javne pasat Melsku do Svetoga Marka česta gre lipo uz

more. Prava divota!

Na Palentarici judi su me dali doli, Bog im daj zdravje. Spasili su me. A ja sve mislin i neće mi z glavi zač je to tako ispalio. Česta je tu, ali ako očemo na ovoj bandi prit do mora, neće biti druge nego zet rankuniće v ruki kako sen na početku rekeli očistit klančiće. Za me ne, al za Vas i Vaš turizam, neće biti druge.

Vaš stric Osip

RASPORED NEDJELJNIH MISA U NAŠOJ ŽUPI U LJETNIM MJESECIMA

7.30 sati i 10 sati - župska Sv. Misa

19.30 sati - Večernja pobožnost

20 sati - Sv. Misa

• Redovita prilika za Sv. isповijed je svake subote prije Krunici i Mise, prije nedjeljne Jutarnje i župske Mise, po potrebi u svako vrijeme

• U ljetnim mjesecima Župni je ured otvoren:

UTORKOM, ČETVRTKOM I SUBOTOM OD 9 DO 12 SATI

Osvrni se gnjevno!

ŽALOSNI MAJ

Vrbnik, nama najljepši grad na svijetu, uvijek se dičio svojom slavnom, bogatom, ali i davnom prošlošću, svojim poznatim građanima, tim plemenitim ljudima koji su nam mnoštvo svojih riječi i djela ostavili u baštini, od Kapara, Frankopana, Baronića, Petrisa, do Parčića i Vitezića.

Vrbnik se dičio svojim crkvama, kapelama, bratovštinama kojih gotovo nigdje nije toliko bilo kao kod nas. Dičio se nadasive i svojim krasnim običajima koji su izražavali duh Vrbnika i Vrbničana. Bilo ih je mnogo. Neki su ostali, mnogi su nestali. Od znanih i nama živima neznanih, nestalih i opstalih, izdvajati će jedan svima tako drag i veselo običaj. Maj!

Taj se običaj danas malo razlikuje od onoga prije pedesetak godina. U noći između 30. travnja i 1. svibnja, mlada kunpanija postavila bi mlado drvo, stablo, pred kuću neke djevojke.

Ako je djevojka bila omiljena u društvu, ili, pak, samo kod nekog od članova te kunpanije, pred njezinu bi se kuću ili na njezin balkon stavila trešnja, lipa ili topola, pa čak je bilo slučajeva da su se stabla ukrašavala narančama kao simbolima ljepote i nadolazećeg ljeta.

Suprotno tome, djevojci koja nije bila velika miljenica kunpanije, stavljao bi se pred kuću srab, srabina, kao izraz određene mladalačke i trenutačne netrpeljivosti spram te djevojke. Taj običaj zadržao se do danas, ali u malo drukčijem obliku.

Više se maj ne nosi djevojkama pred kuću nego na Placu, točnije na terasu hotela "Vrbničke nad morem". Oko maja kunpanija posloži cvijeće posuđeno od susjeda i tada sve zajedno izgleda kao otlar majčici Prirodi.

I ove je godine 1. svibnja na vrbničkom Placi trebao osvanuti kao i godinama prije.

Ali dogodilo se nešto neočekivano. I maj je bio, i cvijeće je bilo - ali na podu.

Razbijeno!

Tko je to učinio? Što je htio? Je li se htio narugati, poniziti? Običaji postoje da nas zabave i pouče. Oni nam trebaju da znamo tko smo, kome pripadamo. Oni nas raduju i odmaraju. Poštujmo ih i čuvajmo!

Mirela Sparožić